

Mlaš tednik

kulturno - politično glasilo

KROI

svetovnih in domačih dogodkov

7. leto - številka 7

V Celovcu, dne 17. februarja 1955

Cena 1 šiling

Formoza

V preteklih tednih je zopet stopilo zelo v ospredje svetovne politike vprašanje Formoze. Amerika je odločno izpovedala, da ne bo pustila zasesti tega otoka po kitajskih komunistih. Predstavniki komunistične Kitajske so ponovno izjavili, da se bodo prej ali slej polastili Formoze, ki vsekakor spada h Kitajski. Ob tako različnih stališčih Amerike na eni in komunistične Kitajske na drugi strani se človek upravičeno vpraša, če se ne bo ob tem nemirnem delu zemeljske oble pripetilo isto, kar smo doživeli še nedavno na Koreji in v Indokini. Te nevarnosti se verjetno tudi ne bo posrečilo zmanjšati Svetovnemu varnost. svetu, ki je vabil na razgovore v Ameriko tudi zastopnike komunistične Kitajske, a se ti tozadevnih mednarodnih pogajanj niso hoteli udeležiti z utemeljitvijo, da je vprašanje Formoze edine notranja zadeva Kitajske.

Kaj vemo o tem otoku, ki tako razburja svetovno javnost? Ime „Formoza“ je portugalskega izvora in pomeni „lepo oblikovan otok“. Ta košček kopne zemlje obsega površino polovice Avstrije in je na njem naseljenih nad 7 milijonov prebivalcev. Razen pol milijona prvotnih prebivalcev malajskega porekla so državljani Formoze južnokitajskega izvora. V zadevi veroizpovedi vlada na otoku popolna svoboda. Katoličanov je le 32.000, a v zadnjih letih Cerkev zelo pridobiva na ugledu in se ugodno širi.

V lasti Japoncev je bil otok 50 let (1895 do 1945). Ta doba je otoku zapustila jasne sledove tako v načinu življenja, kot v načinu graditve hiš. Vendar se prebivalci ne bi mogli pritožiti nad vlado Japoncev, ohranili so lahko vse svoje posebnosti. Japonci podnebja na otoku niso dobro prenašali, zasedba je bila bolj „simbolična“ in ljudstvo je delalo, kakor je bilo od nekdaj navajeno. Otok je bogato rodil riž in žito, tudi rudniške železa, bakra, zlata so prispevali k blagostanju.

Stanje pa se je precej spremenilo, ko je po končani drugi svetovni vojni zasedlo Formozo kitajsko nacionalno vojaštvo. Zavladovala je klika izkoriščevalcev, katerim je načeloval poseben guverner. Njemu ter novemu kitajskemu uradništvu se je kmalu uprlo prebivalstvo Formoze.

Decembra 1949 so na Kitajskem zmagali komunisti, vlado je prevzel Mao-Tse-Tung, ostanki nacionalne kitajske vojske pa so se izkrcali pod vodstvom generalisima Čang-kajška na Formozo in njenih bližnjih otokih.

Prvo Čangkajškovo delo na Formozi je bila odstranitev guvernerja, pod katerim je naravnost cvetela korupcija. Polagoma so se razmere zopet ustalile, precejšnje blagostanje se je kljub prevelikemu nenaravnemu prirastku prebivalstva po nacionalno-kitajski vojski, z visoko ameriško podporo, zopet vrnilo.

Pomen Formoze v strateškem in političnem ozračju je velikanski. Lastništvo otoka pomeni dejansko ključ za svobodno ali komunistično Azijo. Mao-Tse-Tung vidi v Formozi pripomoček za prodor v južno-vzhodno Azijo, kjer ne primanjkuje notranjih preprirov, ki bi lahko pomagali priti komunizmu tudi v tem delu sveta do zmage.

Pred kratkim je prevzela Amerika dejansko zaščito Formoze. To se pravi: če bi se kitajska komunistična armada hotela polastiti otoka, bi takemu poizkusu Amerika takoj odgovorila z orožjem. Ameriko bi podprli s svojimi četami še Čangkajšek. Njegova vojska je štela 1. 1949 300.000 mož. Z njimi je prbežalo istega leta, ko so prevzeli komunisti vlado na kitajski celini, pol milijona popolnoma zanamajenih beguncev. V kratkem je prenovil general Čangkajšek v ameriško pomočjo svojo armado. Domače prebivalstvo pa si je pridobil na ta način.

Kitajska-Sovjetska zveza-Amerika

Med kitajsko celino in otokom Formozo so kitajski nacionalisti z ameriško pomočjo spraznili nekaj manjših otokov, katere so nato zasedli komunisti. Seve s tem komunističnim zahtevam se ni zadoščeno in se tudi Angleži trudijo, da bi dobili ameriški pristanež za izpraznitev še dveh važnejših otokov in sicer Quemoy (izg. Kemoj) in Matzu. Kitajski nacionalisti se tem načrtom odločno upirajo, odvisno pa bo ostalo od Amerike, ker ona nudi pomoč in tudi vojaško zaščito.

Sovjeti pa so v poravnavo spora med Formozo in kitajsko celino predlagali konferenco, na kateri kitajski nacionalisti ne bi smeli biti zastopani.

Ta sovjetski predlog je naletel pri zapad-

nih državah na odpor in Angleži predlagajo pred konferenco sklenitev premirja. Vlada USA pa je v tej zvezi mnenja, da nikakor ne more pristati na rešitev, da bi taki konferenci prisostvovali komunisti, nacionalisti pa bili izključeni. Podoben slučaj smo doživeli lansko leto v Ženevi, ko se je taka konferenca bavila z vprašanjem Indokine in so končno poklicali zastopnike obeh bojujočih se strank in sklenili delitev dežele v komunistični severni in nacionalni južni del.

Varnostni svet Združenih narodov pa se je v New Yorku sestal k novemu posvetoivanju o istem vprašanju, katero so obravnavali pred 14 dnevi in niso našli izhoda.

... in v Italiji

Po kratki prekinitvi v Parizu sta italijanski ministrski predsednik Scelba in njegov zunanji minister v torek dopoldne prispela na državni obisk v Anglijo. Razgovori se bodo vršili z vladnim predsednikom Churchillom in zunanjim ministrom Edenom. Na dnevnem redu je vprašanje pristopa Italije k Balkanski zvezi, katero tvorijo Jugoslavija, Turčija in Grčija. Dokler je vlada napetost med Jugoslavijo in Italijo v zadevi Trsta, seve ni bilo možnosti, da bi se Italija pridružila Balkanski zvezi. Ko je to vprašanje „rešeno“ po prizadevanju Anglije in Amerike in ko sta pred kratkim časom Italijo obiskala turški ministrski predsednik Menderes in zunanji minister Kerim, je pot za tako važen politični in vojaški korak pripravljena. Z vstopom Italije

bo Atlantska zveza segala prav v Turčijo in s tem v Azijo. Jugoslavija sama sicer ni članica Atlantske zveze in bi tako posredno postala tudi del te zveze, kateri pripadajo ostali partnerji balkanskega pakta.

Medtem ko so italijanski predstavniki na državnem obisku v Londonu, se doma pripravlja vladna kriza, ker revoltira liberalna stranka proti okrnitvi polne svobode veleposestnikov v zadevi odpovednega roka svojim zemljiškim najemnikom.

V rešitev gospodarskih težav v južni Italiji je Amerika zopet dovolila 20 milijonov dolarjev. Ta denar naj bi omogočil graditev industrijskih podjetij v južni Italiji, da bi tako bilo mogoče doseči vsaj nekaj zaposlitve številnim brezposelnim.

Protikomunisti v rdečem poslaništvu

Romunski begunci so v noči od ponedeljka na torek vdrl v romunsko poslaništvo v Bernu in se zabarikadirali. Po poročilih je sodelovalo pri napadu sedem oseb, dve od teh sta kmalu odšli in padli v roke švicarske policije, ki je poslopje obkolila.

Pri napadu so težko ranili šoferja romunskega poslanika, ki je v bolnici podlegel poškodbam.

Napadalci so izjavili, da hočejo s tem doseči, da romunska vlada izpusti pet političnih kaznjencev, ki so zaprti v Romuniji. Dokler tega ne dosežejo, ne bodo izpraznili poslaništva. Eden od teh, ki je padel v roke švicarski policiji, je tudi omenil, da so imeli načrt za podoben napad tudi na romunsko poslaništvo na švedskem in danskem.

Švicarska policija se je skušala s temi, ki so še v poslaništvu, pogajati in jim je obljubila, da jim bo zaradi umora nad šoferjem

pač naredila reden proces, vendar se jim ni treba bati, da bi jih poslali v Romunijo.

Ti pa so odgovorili, da so odločeni vztrajati, dokler ne dosežejo izpustitve petih navedenih jetnikov v Romuniji. In če bo policija zagrabil za orožje, bodo z istim tudi sami odgovorili.

Romunska vlada je zahtevala v noti, ki jo je poslala švicarski vladi, da naj čim prej izprazni poslaništvo in izroči napadalce romunskim oblastem. Vendar so opazovalci mnenja, da švicarska vlada tega ne bo storila, ker je željo romunskih beguncev že sporočila naprej romunski vladi.

Zanimivo je, da so napadalci dovolili prost odhod poslaniku, ki bi ga lahko držali kot talca. Ta je zahteval takojšnjo izpraznitev poslaništva. To potrjuje domneva, da je šlo beguncem za važne dokumente, ki jih skušajo po kratkovalovnem oddajniku sporočiti svojim somišljenikom, potem pa uničiti. (Reuter)

gel kdo tvegati novo — tretjo svetovno vojno. Amerika bo vesela, če bo dosegla potom Varnostnega sveta od Mao-Tse-Tunga, torej komunistične Kitajske, da se odpove svojim v zadnjih letih pogostokrat izgovorenim zahtevam po Formozi. V tem slučaju bi se znatno zmanjšala nevarnost nove vojne, ki je res ne potrebujemo, kajti žrtev je bilo že dosti. V drugi svetovni vojni je bilo uničenih 52.089.000 ljudi. Tem žrtvam je treba prišteti še 5 milijonov pogrešanih vojakov in civilistov, ki gotovo večinoma niso več pri življenju. Vendar navedena številka ne obsega še ranjenih zadnje vojne, ki jih je bilo 35 milijonov in to ne samo mož, ampak tudi žena in otrok.

Pretrajljive številke, ki bi morale dati vsem misliti, posebno pa še oblastnikom posameznih držav, ki nam lahko ohranijo ob dobri volji mir na svetu.

Šmihelski pevski zbor

pod vodstvom Mihe Sadjaka priredi na
PUSTNO NEDELJO, 20. februarja, ob
3. uri popoldne pri
ŠERCERJU V ŠMIDELU

PEVSKI KONCERT

Vse ljubitelje slovenske pesmi od blizu
in daleč prisrčno vabimo!

K R A T K E V E S T I

5 minut je zasedal svet zaveznikov na Dunaju in odobril pogodbi med Avstrijo in Jugoslavijo o izmenjavi filmov in o avtobusnih zvezah za turiste med obema državama kot tudi pogodbo o plačilnih odnosih med Avstrijo in Dansko ter Norveško. (APA)

V Trstu je odkrila policija skrivališče orožja in razstreliva, kjer so našli med drugim tudi nekaj strojníc in 30 pušk. (AFP)

Ministrskemu predsedniku v Posarju Hofmannu je nekdo poslal po pošti peklenjski stroj. Ministrsvo sin je slutil, da nekaj ni v redu in je obvestil policijo, tako da ni bilo nobenih žrtev. (AFP)

Revolucijski svet v Egiptu je oprostil verig 5000 kaznjencev, ki so morali do sedaj opravljati prisilno delo v verigah. (AFP)

Po sklepu argentinske vlade so odpustili iz službe 130 veroučiteljev, ki so poučevali verouk na državnih šolah. Od teh so 104 duhovniki, ostali pa laiki. Kot je znano, so v Argentini odpravili verouk kot obvezen predmet na šolah. (UP)

V Zadnji Indiji je šla v samostan princesinja Jožefina Karatphim. V katoliško vero je stopila pred tremi leti, kot je sedaj sama povedala, ko je obiskala iz radovednosti polnočnico pri salezijancih in ko je brala neko knjigo o Fatimi.

Velik zemeljski plaz je zasul v južni Švici pol kilometra simplonske proge, ki je glavna prometna zveza med Italijo, Švico in Francijo.

Podzemsko železnico grade tudi v Rimu. Pred dnevi so odprli prometu prvih enajst kilometrov proge. (AFP)

Baziliko v Marijinem Celju na Štajerskem, ki je tudi Slovincem znana Marijina božja pot, bodo renovirali. Skušali bodo vsa dela končati do leta 1957, ko bodo proslavljali 800-letnico te božje poti.

Načrtna komisija v Združenih državah je ugotovila, da bo leta 1955 brezposelnost narasla, ako oblasti ne bodo zmanjšale davkov, razpisale velikih javnih del, poskrbele za lažje in hitrejše nabavljanje ter popravljanje hiš in moderniziranje farm, zvišale plače in znižale cene.

Brazlija bo kupila v Združenih državah Amerike 12 potniških in tovornih ladij. Stale jo bodo skoraj 11 milijonov dolarjev.

V Franciji bodo zgradili na račun neke ameriške firme 4 največje petrolejske ladje na svetu, od katerih bo imela vsaka 50.000 ton.

O počitnicah si ljudje v veseli družbi in pri zabavljanju nad šolo in učitelji radi pripovedujejo.

Tu pa malo statistike. V Avstriji je v teku leta 85 dni počitnic, v Holandiji 93, v Veliki Britaniji 94, v Kanadi 102 dneva, v Franciji 114 dni, v Združenih državah 116 dni, na Irskem 130 dni in v Italiji pa 192 dni.

V neki restavraciji v Tarbes v južni Franciji si je naročil neki mehanik ostrige. Pri jedi je odkril v eni od školjk več lepih biservov, ki jih je prodal nato za 50.000 frankov.

Proti odpravi smrtne kazni se je izrekla angleška spodnja zbornica. Delavska stranka je predlagala, da bi za dobo 5 let za poskušnjo odpravili smrtno kazen.

Direktorju znanega cirkusa Rebernegg je odgriznil lev en prst na desni roki, tako da se je moral podati v oskrbo v bolnico.

V Benetkah in okolici je izbruhnila epidemija tifusa kot posledica uživanja pokvarjenih školjk. Okrog 150 ljudi so pripekljali v bolnišnice. (AP)

Na otoku Sumatri je moralo zaradi naraslih voda okrog 250.000 ljudi zapustiti svoje domove. Na nekaterih predelih so vasi in nekaj malih mest do 9 metrov pod vodo. Ljudem, ki so se umaknili na višje ležeče predele, dovažajo živež z letali. (AP)

Politični teden

Po svetu ...

Maršal Tito se je vrnil

Po potovanju, ki je trajalo nad dva meseca, se je predsednik Jugoslavije zopet vrnil domov, kjer ga je v pristanišču na Reki sprejela velika množica ljudi. Tej množici je državni predsednik tudi govoril o uspehih svojega potovanja. V tem svojem govoru je maršal Tito izrecno naglasil, da se jugoslovanska zunanja politika ni spremenila, da Jugoslavija sicer želi dobrih odnosov z vsemi vzhodnimi državami, da pa se n'kdar ne namerava vrniti v položaj pred junijem leta 1948. Predsednik Tito je dejal, da služi vsa jugoslovanska zunanja politika ohraniti miru in mirnemu sodelovanju enakopravnih narodov. Nadalje je Tito poudaril, da je našel na svojem azijskem potovanju odkrite politične prijatelje, ki zasledujejo ista stremeljenja. Tudi tem državam v Aziji je mir potreben kakor vsem drugim. Kakor znano je maršal obiskal Indijo in Burmo ter se na svoji poti v domovino sestal tudi s predsednikom egiptovske republike g. Nasserjem.

Dogodki v Sovjetski zvezi

Ves minuli teden je stal pod globokim vtisom dogodkov v Rusiji. Sicer napovedana, vendar v tem obsegu nepričakovana vladna sprememba je rodila nov politični položaj. Kakor je ves svet po Stalinovi smrti dolge mesece ugibal, kaj in kako, tako je tudi sedaj. Vse, kar beremo v listih, je več ali manj golo ugibanje in bo zopet trajalo mesece, preden bo postala linija nove ruske notranje in zunanje politike jasnejša. Zaenkrat napovedujejo, da se bo v notranji politiki spremenil predvsem gospodarski načrt. Ta sprememba je postala tudi že vidna v številkah ruskega državnega proračuna. Tam so namreč znižali postavke za kmetijstvo in povečali postavke za težko industrijo in vojaščino. Za navadnega ruskega človeka to pomeni vsekakor, da bo zana-prej zopet manj vsakdanjih potrebščin na razpolago. Temu novemu položaju v polni meri odgovarja tudi ojačeno zastopstvo armade v vladi. Državni predsednik je vojak, ministrski predsednik je vojak in seve vojni minister tudi zopet vojak. Že ta trojica izraža važnost, katero Rusija posveča svoji armadi in na drugi strani tudi jasno kaže, da predstavlja po Stalinovi smrti in sedaj še pojačana armada v državi najvažnejšega činitelja. Vorošilov, Bulganin in Konjev pa so predstavniki armade v vladi.

Odstop ministrskega predsednika Malenkova pa je bil tudi svojevrsten. Prvič izjave o odstopu na zasedanju vrhovnega sovjeta ni podal predsednik Malenkov sam, marveč je bila prečitana od druge osebe, in drugič ta izjava pove, da je bil Malenkov nesposoben in ta nesposobnost je bila vzrok odstopa. Kljub navedeni nesposobnosti pa je vrhovni sovjet Malenkovo poveril ministrstvu za energijo.

Kar pa se tiče nove ruske zunanje politike, je gotovo pod gornjimi vidiki pričakovati poostritve, ki je bila nakazana tudi v govoru zunanjega ministra Molotova.

Francija

Francija še nima vlade. Sedanja vladna kriza v Franciji zopet dokazuje, da parlament sicer more vsako vlado strmoglaviti, da pa je sestav tega parlamenta tak, da bo zelo težko najti novo vlado, ki bi imela v parlamentu zadostno in stabilno oporo.

Bivši ministrski predsednik Pinay je dobil prvi mandat za sestavo nove vlade. Vendar so se pojavile take težave, da je svoj mandat zopet vrnil državnemu predsedniku Cotyju. Nato je dobil nalogo, da sestavi novo vlado, poslanec Pflimlin in tudi njemu se ni posrečilo.

Vojaški umik s kitajskih otokov

Med kitajsko celino in otokom Formozo je nekaj manjših otokov, katere so imeli do sedaj zasedene še kitajski nacionalisti. Del teh otokov so sedaj na ameriško zahtevo izpraznili nacionalisti in so jih zasedli komunisti. Čangkajšek je sicer proti temu protestiral, vendar se je moral ukloniti. Če se bodo komunisti s tem zadovoljili, je seve drugo vprašanje, njihov končni cilj je otok Formoza.

Politični obisk

Italijanski ministrski predsednik Scelba in njegov zunanji minister Martino sta odpotovala v nedeljo na obisk v Anglijo.

... in pri nas v Avstriji

Izredno zasedanje Vrhovnega sovjeta v Moskvi je v svetu zbudilo veliko pozornost. Tudi avstrijska javnost je pozorno poslušala, kaj bi lahko slišala zase ugodnega. Zunanji minister

Molotov se je res dotaknil

v svojem obširnem poročilu tudi avstrijskega vprašanja. Vendar njegova izvajanja niso zapustila kakih upov. Nekateri časopisi v Avstriji so v tej zvezi zapisali, da je naravnost občudovanja vredno, kako ruska argumentacija ostaja vedno ista, stabilna. Molotov je v svojem govoru zopet poudaril, da obstaja nevarnost priključitve („Anschlusa“), da se je bati, da bo Avstrija zopet militarizirana in da se zna zgoditi, da bi stavila tujim silam na razpolago vojaška oporišča. Vse to pa bi on rad preprečil in dejal je, da ostane zato avstrijsko vprašanje nujno povezano z nemškim. V slučaju pa, da bi se našla pot, ki bi omenjeno bojazen izključila, je dejal nadalje Molotov, bi bila dana možnost, da se „Staatsvertrag“ sklene že prej, pred nemško mirovno pogodbo. Kaj je hotel sovjetski zunanji minister s tem pravzaprav povedati, o tem pa še zmeraj le ugibajo. Verjetno je mislil na garancije, ki jih je orisal na berlinski konferenci.

Zanimivo je, da se v avstrijski javnosti čim pogosteje pojavlja geslo

„Rajši ne državne pogodbe!“

Merodajni tedenski listi in dnevniki so se postavili na stališče, da so tudi že odobrene točke državne pogodbe nesprejemljive. Da se gotovi velenemški pretiranci na Koroškem tega bojijo, ker bi pogodba garantirala manjšinske pravice, se Slovenci več ne čudijo. Vendar je vzbudilo začudenje, da so se tudi v bolj resni avstrijski javnosti drugod spotaknili n. pr. na določbah, ki bi naj preprečile ponovni „Anschluss“. Sicer to utemeljujejo z besedami: „Saj itak nihče na kaj takega ne misli!“ Kdor pa pozna zgodovino zadnjih desetletij, pač ne more preko ugotovitve, da taka garancija le ni napačna ali pa vsaj, če že itak nihče na „Anschluss“ ne misli, da nič ne škoduje.

Izgleda torej, da so tisti Avstrijci, ki so tako zelo glasno kričali, da hočejo državno pogodbo, postali mnenja, da je bolje, da ostane vse neurejeno in da je Avstrija brez vsakih obveznosti. Ob dani priliki pa bi lahko ukrenila, kakor bi ji najbolj prišlo.

Razpust

raznih „Kameradschaftsbundov“ (društva bivših vojakov) in nekaterih telovadnih zvez, ki veljajo kot naslednice nekdanjega nemškega „Turnvereina“, na povelje ruske zasedbene oblasti, se ujema s prej nakazanim stališčem pristojnih sovjetskih politikov. Po vsem tem je videti, da razmerje med avstrijsko vlado in vzhodno zasedbeno silo ni dobro. Razne špijske zadeve, — kot zdaj zopet zadeva okoli Naliwaikova in prej dr. Sokolovski-ja — pripomorejo še bolj k temu, da se odnosi kalijo. G. zvezni kancler inž. J. Raab je zavzel k sovjetskimi izjavam glede Avstrije svoje stališče, kjer je na zelo pomirljiv način razložil, da ima Avstrija najboljšo voljo ostati nevtralna in neodvisna ter da bi zato „Staatsver-

traga“ bila vredna. Pač pa je tokrat tudi pri njem manjkala prej vedno spet ponovljena „strastna“ zahteva po državni pogodbi.

Židje

so prekinili pogajanja z Avstrijo, ki so jih vodili radi povrnitve škode, katero so pod nacisti utrpeli. Predsednik židovskega svetovnega združenja, dr. Goldmann je v Parizu razložil, da Avstrija žal ne bo videti, da je dolžna popraviti krivico. Če so Avstrijci enkrat postavljeni pred neizogibna dejstva, je dejal, potem pridejo z izgovorom, da oni niso krivi in da so bili od Hitlerja prisiljeni. Temu nasproti pa trdijo židje, da je pač Avstriji prišlo v prid najmanj 21 milijonov dolarjev židovskega premoženja, ki ga mora vrniti. Židje, ki imajo veliko zaslonbo v mednarodnem svetu, so prepričani, da bodo svoje zahteve dosegli in zato niso pripravljeni popustiti.

Na gospodarskem sektorju

se bije za kulisami hud boj. Gospodarski krogi so predvsem zainteresirani na tem, da bi cene in mezde ne bile podvržene spremembam. Od strani delavskih zvez pa se javlja zahteva po višjih plačah z utemeljitvijo, da podjetniki pri dani konjunkturi dobro zaslužijo in zato višje mezde lahko plačajo. V tej zvezi je zvezni kancler ing. Raab ostro nastopil na zasedanju občnega zbora obrtniških in trgovinskih zbornic. Svaril ni le delavce pred pretiranimi zahtevami, marveč tudi podjetnike pred navijanjem cen. Grozil je, da bodo potrebni strogi ukrepi, če ne bo prostovoljne discipline. Saj je trgovinsko ministrstvo v zvezi z lesno krizo že odredilo, da bodo v letu 1955 smeli izvoziti za 45 % manj lesa kakor v minullem letu. Seveda so zastopniki gospodarstva proti temu protestirali, vendar za enkrat še brezuspešno. Vlada inž. J. Raaba je na vsak način odločena, braniti dosežene uspehe in garantirati gospodarstvu čim večjo stabilnost. V tej zvezi bo treba, kot smo zapisali že zadnjič, tudi v kmetijstvu s posebno postavo urediti in zjamčiti primerne cene.

Na socialnem področju

je v predpripravi nova splošna postava o socialnem zavarovanju. Ta predvideva znatno zvišanje rent, do 72% povprečnega zaslužka v zadnjih petih letih. To bi pomenilo za povprečnega malega rentnika zvišanje rente za približno eno tretjino. Vse to pa bo mogoče le, če bo gospodarstvo zdravo. Samo v stabilnem razvoju tega bo torej tudi možno zboljšanje socialnega skrbstva. Vendar z novo ureditvijo ne računajo pred letom 1956.

Na Koroškem

je trenutno bolj mirno. Govorice okoli državnega poslanca inž. Rapatza še niso utihnile. Do zdaj tudi niso zanikali, da on hoče odstopiti. Pri nekaterih vlada mnenje, da odstopa zato še niso objavili, ker se še niso mogli zediniti za naslednika.

Tudi o delavski zbornici krožijo razne vesti. Predsedniku g. Truppe-ju očitajo menda s strani delavske zveze (Gewerkschaft), da je prestrog in nesocialen. Na drugi strani velja predsednik Truppe menda kot tisti, ki nastopa ostro proti potratu v delavski zvezi in proti temu, da bi se kar vsak gospod sekretar vozil po mili volji na račun delavcev z avtom. V tej zvezi so celo trdili, da je g. prezident odstavljen direktorja zborniškega urada, g. Feika, ki je obenem načelnik okrožne bolniške blagajne za delavce in nameščence.

Koroška kmetijska zbornica

Minuli teden se je z vsemi svojim uradi Kmetijska zbornica preselila iz dosedanjih prostorov v Miesstaler Strasse v svojo lastno hišo Museumgasse 5. Hiša je bila po bombah hudo poškodovana in je njena poprava trajala leta.

Uradna kmečka strokovna organizacija na Koroškem sega nazaj do leta 1766, ko je bila ustanovljena c. kr. kmetijska družba za pospeševanje koroškega kmetijstva. V okviru te družbe je bila leta 1866 ustanovljena na Koroškem prva kmetijska šola za fante in leta 1883 prva gospodinjstva šola za dekleta.

Z deželno postavbo je leta 1910 „Landeskulturrat“ postal zastopnik in predstavnik kmetijstva na Koroškem. Dolga leta je bil slovenski zastopnik v tem kmetijskem kulturnem svetu tudi mil. g. kanonik Valentin Podgorc. Leta 1932 pa je bila z zakonom upostavljena Kmetijska zbornica in smo Slovenci na prvih volitvah dobili v Kmetijski zbornici tri zastopnike. Župnik Vinko Poljanec je bil med njimi.

Odkar je kmetijstvo v svoji strokovni organizaciji našlo svojega predstavnika, se je

v kmečkem obratu samem izvršila z razvojem tehnike skoraj cela revolucija. Obdelava zemlje, njena nega, pridelovanje semenskega žita, reja živine in tudi življenje v kmečki hiši sami je komaj še podobno razmeram pred enim stoletjem.

Na žalost moramo v tej zvezi ugotoviti, da je gospodarska zaostalost južnega dela dežele tudi v veliki meri posledica dejstva, da se ta strokovna kmečka organizacija za ta del dežele ni v zadostni meri brigala, da je z južnim delom dežele mačehovsko ravnala. Vse kmetijske šole so bile v nemškem delu dežele, za vzgojo gospodinj se v tem delu s strani strokovne organizacije ni do tistih naređil in niti tega podprlo, kar so si Slovenci sami z največjimi žrtvami ustvarili.

Tudi tiskana beseda, ki naj bi dvigala gospodarsko znanje, je bila vse čase le nemška in na ta način dolgo časa slovenskemu kmetu nedostopna. Tako „Landwirtschaftliche Mitteilungen“ kakor sedaj „Kärntner Bauer“ nista doživela svojega slovenskega brata niti slovenske priloge, čeprav tudi slovenski kmetje s svojimi davki plačujejo svoj del.

SLOVENC

doma in po svetu

Koncert Jelke Stanič-Krekove in Marijana Lipovška, bogat po vsebini in izvajan na visokem nivoju, je bil verjetno najboljši koncert te sezone v Ljubljani. Začela sta z melanholično nastrojeno Brahmsovo Sonato v G-duru, po melodični Prokofjevi Drugi sonati in na občutkih bogati Jančkovici sonati sta lepo zaigrala štiri skladbe Marijana Lipovška, ki so komponirane v modernem slogu s pristrčno melodiko. Umetnika sta zaključila koncert z Bartikovimi Romunskimi plesi in kot dodatek zaigrala še Karla Szymanovskega La fontaine d' Arctuse.

Slovenci v Gorici si gradijo svoj Katoliški dom. Delovanje vsake organizacije je navezano na prostore in tako so si zadali tudi katoliški krogi v Gorici nalogo, da si postavijo svoj dom. S pomočjo rojakov v Ameriki in drugod so si kupili že poslopje v Gorici, ki ima zadostne prostore za igrišča mladine poleg stavbe. Devet tisoč kvadratnih metrov je že kar lepo igrišče za mestno mladino.

Sedaj pa je odbor za Katoliški dom na delu, da zgradi pri hiši še potrebno dvorano, ki je za odrske nastope in druge večje prireditve nujno potrebna. Pomanjkanje primerne dvorane tudi zelo močno ovira prosvetno delo našega kulturnega društva v Celovcu.

V Bazovici pri Trstu je pod vodstvom goriškega profesorja Fileja gostoval pevski zbor Slov. kat. prosvetnega društva iz Gorice in dosegel krasne uspehe. Saj smo o delovanju tega zbora tudi že v zadnji številki poročali.

Na slovenskem učiteljsku v Trstu so ob letošnji Prešernovi proslavi pripravili razstavo slovenske knjige. V prvi vrsti so pokazali knjige iz Prešernovega časa. Bile pa so razstavljene tudi starejše knjige, kakor Dalmatinova biblija, to je prvi slovenski prevod svetega pisma iz protestantske dobe.

Seveda so bila razstavljena tudi dela največjih slovenskih pisateljev in pesnikov.

Razstava je bila izredno dobro obiskana in je marsikomu odkrila bogat zaklad slovenske knjige.

Dramaturg Slovenskega narodnega gledališča g. Bratko Kreft je 11. februarja t. l. praznoval svojo petdesetletnico. Dr. Bratko Kreft je tudi pomemben slovenski pisatelj, ki je napisal vrsto knjig in postal znan kot dramatik. „Celjski grofje“ 1932, „Velika puntarija“ 1937, „Kranjski komedijanti“ 1946, predelava Jurčič-Levstikovega „Tugomera“ 1946.

Tudi pesnik dr. Božo Vodušek, ki je ravnokar pripravil slovenski prevod Goethejevega Fausta, je dopolnil svoje petdeseto leto.

KANONIK MIHA GAMPER

Nemci v Južnem Tirolu imajo svojega kanonika Miho Gamperja. Vse svoje delo je posvetil svojim tamošnjim rojakom in sedaj ob sedemdesetletnici se mu vsi z veliko hvaležnostjo zahvaljujejo za neizmerno zasluge, ki si jih je pridobil za nemški tisk v Južnem Tirolu. Gospod kanonik je danes glavni urednik nemškega lista „Dolomiten“ in vzorno vodi ta list v katoliškem in narodnostnem duhu.

Tudi koroški Slovenci se klanjamo možu, ki je vse svoje življenje posvetil službi za svoj narod, ker predobro vemo, da je imel na svoji življenjski poti neštete ovire in tudi dosti nerazumevanja v svojih lastnih vrstah. Ta mož idealist je kašipot tudi drugim in drugod.

Če se v teh dneh ves nemški narod spominja tega velikega in požrtvovalnega moža, je to čisto naravno. Seve ti nemški krogi ne smejo pozabiti, da isti cerkveni nauk nalaga tudi slovenskim duhovnikom isto dolžnost in isto pravico obrambe svojega lastnega naroda.

CESTNI PROMET NA VRATIH PRI PODKLOŠTRU

Mejni promet na cesti med Podklošтром in Trbižem je v zadnjem letu zelo narastel, tako da bo treba iskati novih rešitev. V preteklem letu so žigosali na cestnem prehodu na Vratih 700.000 potnih listov in preko 200 tisoč vozil je peljalo preko meje. Od 700 tisoč žigosanih potnih listov je bilo 500.000 avstrijskih, italijanskih pa samo 65.000.

Sicer pa vidimo posledice na vsak korak. Sele po drugi svetovni vojni je v južnem delu dežele pričela tudi mehanizacija kmetijstva nekoliko napredovati, vendar ostaja še vedno močan korak za potrebami časa.

Vloga izobraženca v narodu

Nihče izmed nas ni nastal slučajno. Vsak človek je z vstopom v življenje obremenjen s posebno osebno in družbeno nalogo. To sledi iz tega, ker je vsak človek bistveno oseba in prav tako bistveno družno bitje. Kdor je ti svoji nalogi spoznal in zastavlja vse svoje sile, da ju tudi zadovoljivo reši, je dal svojemu življenju večnostno vsebino; kdor ju pa po svoji krivdi ni razbral ali ni zadovoljivo rešil, je zaigral vse.

Teh svojih nalog pa povprečni ljudje ne zaznavajo po zasebnih božjih razodetjih. To je pot izbrancev, ki pa nosijo zato tudi toliko težjo odgovornost. Povprečni zemljani ju moremo razbrati iz dejstev občega in zasebnega značaja, na katere naletimo v svojem življenju. Objektivno dogajanje na svetu je za nas prst božji. Treba je samo nekoliko odpreti oči in spoznati notranjo povezavo med dogodki – kot n. pr. grozdi jagod, kjer so posamezne sadike na videz samostojne, če pa odgrneš prst, zapaziš, da so vse med seboj povezane in prepredene.

Vsakdo je mogel že v lastnem življenju ugotoviti, da je dobil dogodek, ki sprva ni kazal nikake smotnosti, ampak morda celo očit nesmisel, čez nekaj časa celo izreden pomen za njegovo nadaljnje življenje.

Kolikor širša občestva in kolikor daljša obdobja presoja pod tem vidikom, toliko otipljivejša nam postane smotnost svetovnega dogajanja, toliko trdnješe tudi zaupanje, da današnja zmeda, trpljenje in brezupnost niso samo odplačevanje dolgov, ki so jih napravili rodovi pred nami, temveč tudi dobroimetje, da bo iz njega črpala koristi bodočnost.

Vsakemu izobražencu pripada v narodnem občestvu posebna naloga. To velja zlasti še za one, ki niso samo „šolani ljudje“, marveč združujejo s pridobljenim znanjem še prirojeno inteligenco.

Izobraženec predstavlja v narodnem občestvu oni sloj, ki mu je prvenstveno zaupana gojitev narodove visoke kulture. Dobro in slabo opravljanje te naloge ima usodne posledice ne samo za sloj izobražencev samih, marveč za vse plasti naroda, ki bolj ali manj ponavljajo duhovno življenje izobražencev, čeprav z določenim časovnim presledkom in sebi primerno priličeno.

V dobi zorenja in zbiranja kulturnih zakladov ter priprave na lastno kulturno plodnost mora mladi izobraženec premagati omejenost družbenega okolja, ki iz njega izhaja, ter se povzpeti do splošnega narodnega vidika, ki primerno upošteva vse plasti naroda v njihovi mnogoličnosti in prav zato nepogrešljivosti vsake. Naravno je

sicer, da mu bodo vse življenje bliže vprašanja, ki jih je v mladosti sam doživel bodisi v kmečki, viničarski, bajtarski, delavski, malomeščanski ali mestni družini, toda toliko mora postati v vsakem izobražencu živa zavest narodne celote, da ne bo nikdar v svoji miselnosti, še manj v dejanju krivljen do ostalih slojev in do njihove zahteve po uveljavljanju svojih svojiskosti v okviru celote.

Narod je sicer sorazmerno zaključeno občestvo, ki pa vendar ne visi v zraku, marveč predstavlja z ostalimi narodi, predvsem z jezikovno in kulturno sorodnimi, stopnjevano in organsko razčlenjeno najvišjo družbo – človeštvo. Zato mora izobraženec skrbeti na eni strani, da bo tudi njegov na-

rod ohranil zvezo s kulturnim razvojem in napredkom ostalih narodov, v kolikor je ta razvoj zdrav in ni še razpad, na drugi strani pa posredovati drugim narodom kulturno rast lastnega naroda.

Izobraženec svoje višje izobrazbe ne sme smatrati za privilegij, ki bo iz njega koval zasebno korist. Zavedati se mora, da mu je družba omogočila, da se je mogel izobrazevati še v času, ko so stali ostali njegovi tovariši iz ljudske šole že davno v delovnem procesu in bili vpreženi v proizvodnjo dobrin, od katere je on samo jemal. Zato mora od svojega znanja deliti tistim, ki te ugodnosti niso uživali. Načelo socialne pravičnosti ne velja samo za področje snovnih dobrin, pri mezdah in plačah, temveč tudi za področje duha in duhovnih zakladov.

Duhovni kapitalist, „dihur, ki noč in dan žre knjige, od sebe pa ne da nobene fige“, je družbeno prav tako nezdrav pojav kot podjetnik, ki utrjuje delavcem zaslužen plačilo.

Razpis leposlovnih nagrad

SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Mecén, ki želi ostati neimenovan, je Slovenski kulturni akciji omogočil, da razpisuje za leto 1955

„BOŽIČNE LEPOSLOVNE NAGRADE“ v skupnem znesku 10.000 argentinskih pesov z namenom, da se poživijo slovensko knjižno ustvarjalno delo.

1. Nagrade so tri in sicer v zneskih: 5.000, 3.000 in 2000 arg. pesov.

2. Prispevki morajo biti izvirna dela, ki še niso bila objavljena ali delno izvajana (roman, drama, zbirka novel ali pesmi).

3. Sodelovati more vsak kjerkoli živeči slovenski književnik.

4. Rokopis je treba poslati do 31. oktobra 1955 in sicer v dveh na stroj pisanih izvodih na naslov: Slovenska kulturna akcija – Leposlovne nagrade – Granaderos 61, Buenos Aires, Argentina.

5. Rokopisi morajo biti opremljeni s šifro. Pravo ime ali psevdonim, katerega nosilec pa mora biti znan vsaj enem članu razsodišča, je treba poslati v rokopisu priloženi zapečateni kuverti, ki nosi isto oznako kot rokopis. Kuverte se odpro na dan razglasitve, t. j. 22. decembra 1955. Objavljena bodo samo imena nagrajenih avtorjev, ostali rokopisi ostanejo na uporabo p'ščem. Slovenska kulturna akcija pa lahko z avtorjevim dovoljenjem objavi tudi nenagrajeno delo.

6. Pod psevdonimom poslano in nagrajeno delo se more tudi pod psevdonimom izdati, če avtor to želi.

7. Nagrade so izplačljive v Buenos Airesu.

8. Sodelujoči pristanejo na to, da bodo

nagrajena dela izdana v knjižnem programu Slovenske kulturne akcije za leto 1956 ali kasneje. Nagrada dramska dela bodo po možnosti tudi uprizorjena. Za oboje bo avtor dobil še redni honorar založbe.

9. Materialistično usmerjena dela ne pridejo v poštev pri razpisu leposlovnih nagrad.

10. Žirijo tvorijo gg. Vinko Brumen, Tine Debeljak, Lojze Geržinič, Ruda Jurčec, Milan Komar in Zorko Simčič.

11. Glasovanje razsodišča je tajno. Če član razsodišča sam sodeluje pri natečaju, izgubi pravico glasovanja.

12. Razsodišče ima pravico razglasiti kakšno nagrado za nedoseženo, če misli, da predložena dela ne ustrezajo potrebnemu merilu kakovosti. Prav tako si pridruže pravico združiti dve ali več nagrad in jih razdeliti.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA
Buenos Aires, Argentina

POMEN MAJHNH NARODOV

Notranje vrednosti naroda ne določa niti zemljepisna razsežnost niti preobilica zakladov ali fizična sila, temveč njegove npravne sile: ljubezen in spoštovanje verskih in npravnih načel; neomajna zvestoba dani besedi; v službi Boga, Čerkve, domovine ali kakega drugega odličnega cilja opravljena slavna dela; ljubezen do reda in dela; bratstvo do vseh ljudi, brez sovraštva in vedno plemenito do vseh stiskanih ter pripravljeno odpustiti, se spraviti ter živeti v miru ...

Pij XII.

IZ ŽIVLJENJA

Na trgu pred stolnico v Milanu je navadno dosti prometa. Na oglu ob cesti Mercanti, kjer promet najbolj zastaja, čaka desetine voz, da dobe od stražnika znak za prečkanje križišča. Čas mineva, toda stražnik še ne da dovoljenja za prosto vožnjo. Kaj pa je?

Radovedni in jezni vozači stezajo glave iz avtomobilov. In kaj zagledajo?

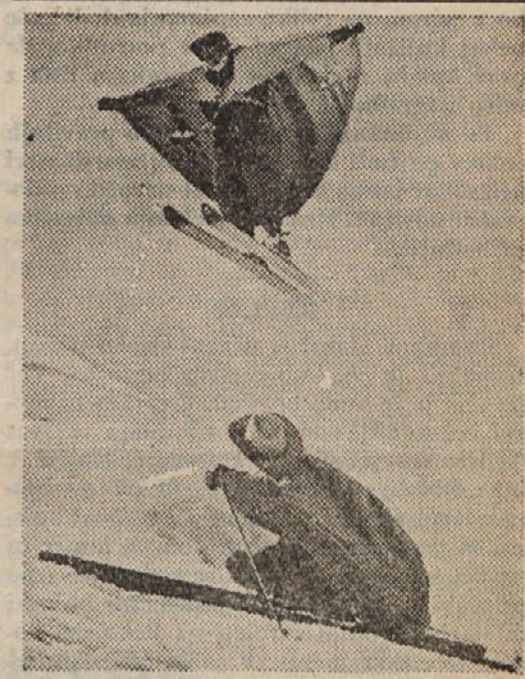
Ubog golobček šepa že čisto izčrpan in s krvavečimi krili čez križišče. Malo poprej se je nesrečna živalca, ki je letala prenizko, zaletela v blatnik nekega avtomobila in padla kot mrtva na tla. Prometni stražnik, ki je opazil to dramo, je takoj ustavil ves promet, da je imel ubogi golobček dovolj časa, da je prišel k sebi in se spravil na noge. Kot na čarovnikovo besedo se je takoj polegla jeza avtomobilistov in medtem, ko so glasno odobraval stražnikovo gesto, so potrpežljivo čakali, da je prišla ranjena živalca na varno.

PREPRICAL GA JE

Bilo je v Vzhodni Nemčiji. Ob neki reki je stal mož, kateremu se je videlo, da je ves obupan in si ne ve pomagati. Ravno se je pripravljaj, da bi skočil v vodo, pa priteče komunistični funkcionar, ga potegne nazaj in mu prigovarja:

„Pojdi rajši z menoj! Se bova pogovorila in dokazal ti bom, da smo dosegli velik napredek pod Sovjeti.“

Čez dobro uro sta prišla oba nazaj k reki in skupno skočila v vodo.

Jadranje na smučkah s tiringovim plaščem postaja spet moderno. Slika nam kaže takega smučarja, ki jadra preko male vzpetine in tovariša, ki stoji pod njim v snegu. (AND)

FRAN ERJAVEC, PARIZ:

KOROŠKI SLOVENC

(26. nadaljevanje)

XVII.

KOROŠKI SLOVENC POD PRVIMI HABSBURZANI

Glavne predpravice mest so obstajale v tem, da so uživali meščani osebno svobodo in razne trgovske monopole z letnimi sejmi, da so sama izvrševala svoje sodstvo in da so se začela pozneje, ko so vstajale nove vojne nevarnosti, obdajati z obzidjem. V slovenskem delu Koroške so že v tej dobi nastali trgi in mesta: Spodnji Dravograd, Špital, Pliberk, Velikovec in Celovec. Poslednja dva so ustanovili Spanheimi, vendar se Celovec še dolgo ni mogel razviti, kajti glavno mesto Koroške je bilo do XVI. stol. v Št. Vidu na Glini. Razen tujcev so se naseljevali v mesta seveda tudi domačini, ki so postali po določenem času bivanja v mestu tudi svobodni meščani. Mestni gospodje so bili navadno deželni knezi, večkrat pa tudi drugi svetni in cerkveni velikaši (na Koroškem n. pr. Spanheimi in salzburški nadškofje).

Ceste so ostale v glavnem še vedno samo tiste, ki so jih zgradili še Rimljani. Najvažnejša cesta za tedanje Koroške je vodila še vedno od morja skozi Kanalsko dolino na Beljak, kjer se je potem en krak odcepil proti Špitalu na Salzburško, drugi čez Trg (Feldkirchen), Št. Vid in Breže na Gornje Štajersko in tretji na Celovec, Velikovec in Slovenj Gradec. — Važna je bila tudi zveza iz Št. Vida preko Celovca in Ljubelja na Ljubljano.

Spricho močnih koroških železnih rudnikov se je že zgodaj razvilo tudi železarstvo. V slovenski južni Koroški so že v XII. stol. kopali tudi svinčeno rudo (v Slovenjem Plajberku in pri Rablju), a rudarji so bili večidel priseljeni Nemci, zaradi česar so se skoro vsi tedanji rudarski okoliši tudi že zgodaj pomčili. Po nemškem pravu je bil lastnik vseh rudnikov vladar, a ta jih je potem navadno dajal v zakup ali v fevd ali pa tudi podarjal drugim.

Ker so iz okolišev priseljeni široki sloji mestnega prebivalstva ohranili še nadalje trajne zveze s svojimi rodni kraji, so ostali tudi še vsa nadaljnja stoletja slovenski; višja plast meščanstva pa je nastajala večidel iz priseljenih tujcev, ki so bili z višjo duhovščino in plemstvom vred Nemci. Ti so dajali potem tudi zunanji značaj večjim mestom.

Ves razvoj je slovenske dežele vedno bolj pritegoval v krog zapadnoevropske kulture, ki je prihajala k nam povečini preko Nemcev, zato so tudi tisti Slovenci, ki so se dvignili med višje plasti (plemiči, duhovniki, meščani), jezikovno podlegali nemškemu vplivu. Ta nemška ali ponemčena višja plast je živela potem ob robu nemške kulture in ni imela nobenih notranjih vezi s slovenskimi kmečkimi množicami, ki so živele čisto svoje lastno duhovno življenje dalje. Iz tega je potem tudi lahko razumljivo, da imamo iz teh stoletij tako malo slovenskih pismenih spomenikov. S slovenskim ljudstvom je živelo le nekaj najnižjih duhovnikov, ki so bili pa sami le malo izobraženi, a višja duhovščina se s samostani vred ni zavedala svojih dolžnosti do slovenskih vernikov. Zato je nastal v tej dobi le tu in tam kak skromni zapis kake slovenske molitve ali pridige in še ti so se v teku stoletij pogubili. Vse listine so bile izprva pisane le v latinščini, od XIII. stol. dalje se pa začenjajo vedno pogosteje pojavljati tudi nemške.

V takih okoliščinah se je naše slovensko ljudstvo tedaj duhovno izživljalo predvsem v svoji ljudski umetnosti (okraševanju hiš, orodja, obleke itd.), a svoje notranje težnje je izpričevalo z zidanjem cerkvá po hribih in samotah, z romanji itd.

Višek tega notranjega duhovnega življenja našega slovenskega ljudstva nam je pa ohranjen še danes v naših svetnih in nabožnih narodnih pesmih. Samih nabožnih narodnih pesmi iz te dobe nam je ohranjenih nad 50 in med najlepšimi so ravno koroške. Največ teh je Marijinih, druge se pa nanašajo na razne praznike, svete čase ali pa pesniško izražajo razne molitve. — Kolednic iz te dobe nam je znanih okoli 100 in od teh nad 20 s Koroškega.

Tudi naše pripovedno pesništvo te dobe se rado bavi z nabožnimi snovmi in tudi med temi so ravno koroške najlepše (n. pr. „Jezus brez žlahte“, „Marija in brodnik“ i. dr.). Jako značilna med temi je zlasti pesem „Lovca streljata na (višarsko) Marijo“ in okamenita. — Slovensko posvetno pripovedno pesništvo je tedaj naravnost cvetelo („Nesrečni lovec“, „Nuna“, „Zaljubljeni kos“, „Premočeni puščavnik“ i. dr.). — Najstarejša znana slovenska vojaška narodna pesem je nastala pri Železni Kapli. Ljubavnih, pivskih, poskočnih, svatovskih, obsmrtnih i. dr. slovenskih narodnih pesmi iz te dobe imamo nešteto; znane so po vsej Sloveniji in se mnoge še danes pojo na Koroškem.

XVIII.

CELJSKI GROFJE, TURŠKI NAPADI IN KRALJ MATJAZ

V spredaj omenjenih družinskih prepirih med Habsburžani in iz njih izvirajočih delitev habsburških dežel je jako slabela moč habsburške hiše v korist deželnih stanov, ki so postajali vedno odločilnejši činitelj v posameznih deželah. Istočasno je pa to stanje vnovič omogočilo velik dvig nekaterih velikaških rodbin. Od teh so postali v slovenskih deželah najmočnejši znameniti Celjski grofje, izvirajoči z gradu Zovneka v Savinjski dolini. Njih moč je narasla zlasti proti koncu XIV. stol. pod grofom Hermanom II., ko so si pridobili na razne načine ogromna posestva po vseh slovenskih deželah in med temi tudi na Koroškem. Tako so postali Celjani sčasoma med drugimi tudi lastniki gradov Landskron, Strmec, Kamen, Feuersberg pri Globasnici, Spod. Dravograd, Pregrad, Breznik i. dr.

Čeprav so bili Celjani fevdniki Habsburžanov, so postali v začetku XV. stol. vendarle že tako močni, da so začeli tekrovati z njimi in celo snovati veliko lastno državno tvorbo, ki naj bi obsegala vse jugoslovanske dežele (bili so v sorodstvu tudi z bosanskimi kralji in s srbskimi vladarji). Iz tega nastala nasprotstva so se rešila tako, da so postali tudi Celjani državni knezi in s tem enaki Habsburžanom, nakar so sklenili potem z njimi vzajemno dedno pogodbo. (Dalje prihodnjič)

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

Msgr. VALENTIN PODGORC

Na Valentinovo, dne 14. t. m., je obhajal ml. gospod prelat, stolni kanonik-biseromašnik msgr. Valentin Podgorc svoj 88-letni rojstni dan in god. Jubilant je še zdrav in čil kakor mladenič. Čestitkam se pridružuje tudi naš list, katerega zvest naročnik je tudi on. Kličemo mu še na mnoga leta!

KELAG JE UPORABILA 60 MILIJONOV ŠILINGOV

Koroška električna družba KELAG je pred kratkim končala svoj gradbeni in investicijski načrt za leto 1955. V tem načrtu predvideva gradbene načrte v znesku 60 milijonov šilingov.

Poraba električnega toka je vedno večja in tako računajo, da se bo dvignila uporaba toka čez 500 milijonov kilovatnih ur in najvišja mrežna obremenitev bi znašala 100 milijonov kilovatov. Obremenitev se bo potemtakem v prihodnjih 10 letih podvojila. Zato je razumljivo, da bodo potrebne še razne nadomestne gradnje.

POZOR!

Odmev na nagradno križanko je tako velik, da smo ga prav zares veselili. Uredništvo bo z ozirom na toliko zanimanje dodalo še nekaj knjižnih nagrad in se potrudilo, da prav kmalu zopet postreže bralcem lista z novo nagradno križanko.

To zanimanje in veliko število pravih rešitev pa tudi dokazuje, da bi marsikateri križankar lahko tudi napisal poročilo o domačih novicah. Rezultat žrebanja objavimo prihodnjič.

REPLJE

Stamphov Hansl je učakal visoko starost. Dopolnil je 86. leto meseca majnika. Več let sem je že hudo bolehal. V cerkev ni mogel več hoditi, pač pa je na domu večkrat na leto sprejel svete zakramente. Rojen je bil v Bidri vasi. Živel pa je pri svojem bratu v Repljah (pri Stamphu). V njegovi bolezni so mu posebno stregli domači fantje in pa Pekovi. Pekova mama je vedno vse lepo pripravila, da je mogel z drugimi bolniki in starimi ljudmi sprejeti na Pekovem domu svete zakramente. V soboto 29. januarja je v Gospodu zaspal in v ponedeljek smo ga spremljali k zadnjemu počitku v Šmihel. Njegov bratranec v Bidri vasi mu je že v nedeljo zjutraj sledil v večnost.

Mešani zbor mu je zapel na grobu v slovo. G. župnik pa se je zahvalil Pekovim in Stamphovim, ki so tako ljubeznivo stregli rajnemu v njegovi bolezni. Rajni naj počiva v miru!

ŠT. VID V PODJUNI

Dne 19. januarja smo pokopali v Naglčah Grubelnikovo mater Terezijo Pekec. Na Antonovo je bila zjutraj še v cerkvi, tudi popoldne je bila še dobre volje in dobro razpoložena, ko je obiskovala sosedo. Zvečer pa ji je nenadoma postalo slabo in je takoj sama poslala po duhovnika, ki pa jo je mogel samo še maziliti. Telefonično so poklicali tudi zdravnika iz Škocijana, ki je ugotovil samo še smrt.

Udeležba pri pogrebu je pokazala, kako sočustvujejo farani s tako hudo prizadetimi sorodniki in kako so rajno spoštovali. Zaprtila nas je stara 53 let in sledila svojemu možu, ki je umrl pred poldrugim letom.

Precjé so začeli letos umirati, če pomislimo, da je ta že četrta smrtni slučaj letos v januarju.

Letos se je v naši fari že večkrat pojavila škorklja, v par slučajih celo z dvojčki. Vsem staršem novorojenih želimo, da jim bodo njihovi mali v čast in veselje!

TINJE

Vsakdo, ki sreča v življenju lepe stvari ali pa doživi prijetne dneve, se na vse to večkrat prav rad spominja. Tako se gotovo še tudi vi, dragi fantje, spominjate lepih dni, ki smo jih preživeli v domu duhovnih vaj v Tinjah. Nekateri ste še zdaj tam v gospodarski šoli, drugi pa smo raztreseni po naših vasicah, obteženi z vsakdanjimi skrbmi. Tudi meni bodo ostale vse te ure lepih duhovnih vaj v trajnem spominu, zlasti predavanja in lepo skupno petje. Upamo, da bomo tudi vsi udeleženci duhovnih vaj vse dobre nauke upoštevali in se po njih rav-

Pri nas na Koroškem

nali, da se bomo zmožni boriti za naše narodne pravice in versko obnovo. Predavatelju najtoplejša zahvala, vsem prijateljem, ki so se udeležili duhovnih vaj, pa najlepši pozdrav.

Vaš K. S., Swz.

POKRČE

Ker zaradi dela in zimskega mraza ne pridemo dostikrat do pisanja, da bi znanec v svetu poročali o novicah, naj bi bila ta zamuda sedaj nekoliko popravljena.

Krstov smo imeli lani 20, porok je bilo 9 doma in 2 v Celovcu. Pogrebov smo imeli 10 in enega moža, ki je umrl v bolnišnici, smo pokopali v Celovcu. Denarja smo zbrali za cerkvene potrebe v preteklem letu za fari Šmihel in Pokrče okoli 350.000 šilingov.

Letos imamo v načrtu tudi razne popravke, če nam bo „finančni minister“ to dovolil. Popraviti bo treba farno cerkev na zunanaj, in farovski plot okoli sadovnjaka vpije po usmiljenju. Je ves podrt, večkrat ga veter prevrne. Tudi mnogo drugih stanovanjskih hiš popravljajo in zidajo. Vasi se s tem večajo in fara bo kmalu štela 1000 prebivalcev.

Letošnje leto smo začeli z veselo poroko. Na praznik sv. Družine, dne 9. januarja, je pripeljal gospod Stefan s svojim lepim omnibusom svate z nevesto iz Šebna v Podjuni. Stavbenj polir Siegfried Rajmud Breschan iz Čajnže vasi, ki je znan kot podjeten in pošten fant, bodoči gospodar Znidarjevega posestva, si je izbral nevesto v Šebnu, Marijo Rischner. Poroko s popoldansko sv. mašo smo imeli v farni cerkvi sv. Jakoba v Pokrčah. Veselo svatbo smo obhajali do poznega ponedeljskega jutra v gostilni Wendenig v Pokrčah. Vesela godba in dobro

ZNANA GOSTILNA V

PLIBERKU

izšče *natakarica,*

ki je večša slovenskega in nemškega jezika.

VSTOP TAKO!

Naslov pri upravi lista.

razpoloženje svatov nam je zapustilo to poroko v lepem spominu. Mlada zakonca sta oba zelo delavna in pridna. Prihajata iz družin, kjer se vera časti. Zato bo gotovo Bog blagoslovil njuno življenjsko pot, kar jima vsi iz srca želimo.

Teden pozneje se je poročila iz iste vasi Jaklova hči, Katarina Sommer v Št. Petru na Vašinjah, s posestnikom Jožefom Slamanig. Naj bi bila srečna na svojem novem domu!

DOLINA

Bliža se vigred in zopet bo zaživel v gozdu, okoli te Marijine božje poti. V postnem času imamo vsak petek sv. mašo, po veliki noči pa bo vsako soboto. Šmarnice bodo ob nedeljah in praznikih ob treh popoldne s sv. mašo. Če bodo oblasti dovolile, bomo imeli na prvi dolinski shod zopet tombolo. S tem se bomo rešili starega dolga, ki ga je sedaj še okoli 15.000 šilingov. V resnici ga je še 25.000. 10.000 smo vzeli od darila, ki ga je darovala družina iz Amerike za Fatimsko Mater božjo. Ta kip bomo pozneje kupili, ko bo cerkev v boljšem stanju. Na prošnja pisma smo dobili sedaj okoli 5.000 šilingov. Prav posebno se zahvaljujemo pliberški fari in tudi vsem drugim dobrotnikom. Neka oseba v bližini Doline je darovala za cerkev vsoto 8000 šilingov. Prodali smo tudi nekaj gozda in ostalo opeko. Pri tomboli je bilo čistega dobička z ofrom vred 9000. Prišli smo, hvala Bogu in vam, dragi dobrotniki, lani z dolgovi od 80 tisoč na 15.000 šilingov. Mnogo prošnih pisem je še zunaj, na katera se niso bili vposlani darovi. Prosimo, pošljite svoj dar Mariji v Dolini. Razpošiljali so jih bogoslovci, naši otroci in drugi, ki so darovali svoj prosti čas. Zbirajte tudi dobitke za tombolo. Letos hočemo plačati dolg. Drugo leto moramo vendar misliti na notranji omet, ker je cerkev še vedno v surovem stanju. Končno naj bi prišel praznik, ko bo cerkev Materi Mariji slovesno posvečena in izročena v njeno čiščenje. Sedaj tudi vidite, da vsi vaši darovi od prvih zbirk naprej niso bili

zastonj. Če je voz na tleh, ga je treba dvigniti in če vsak pomaga, kolikor more, ga bomo postavili na kolesa. Naj bi sedaj ne govorili, je li prav ali ne, da se ta cerkev zida, delo je začeto in Marijina cerkev bol Mati bo nam povrnila vse. Bil je svojčas načrt, da se okna posvetijo padlim in družinam, ki darujejo. Dozdaj so bila tri okna plačana na ta način. Oken je 16. Ostane jih še 13. Za nove prijave za okna bi bili zelo hvaležni.

ŠMIEHEL OB KRKI

Poleg tega, kar smo že lani poročali, bi omenili še sledeče: Rodilo se je devet otrok, umrli sta dve materi: Šumijeva mati, Marija Kulterer, majnika, in Marija Weden'gg, decembra. Poroke so bile tri v farni cerkvi in ena v Celovcu. Dne 16. januarja smo pokopali Klaubovo mater, Agato Kulterer s Podgorja. V začetku februarja sta se poročila Karel Blasj in Liselotte Luschin.

ŠMARJETA V ROŽU

Da ne boste mislili, da smo v Šmarjeti že vsi pomrli, se vam zopet oglasimo. Bogu smo prav hvaležni, da temu ni tako, kajti zelo malo je bilo pogrebov v preteklem letu in tudi sedaj nam zima prizanaša. Le voznikom letošnja zima ne ugaia, ker nimajo pravega zasluga s prevozništvom.

Ženili se bomo, kot izgleda letos pri nas slabo. Zato smo imeli pred adventom v naši mali fari kar štiri poroke, kar vam šele sedaj javljamo. Hutelnov Foltej se s svojo ženko kar pohvali, da je pravo zadel. Njemu in ostalim trem parom, ki so sklenili zakonsko zvezo pri podružnici, želimo, da bi bila ta vez v zvestobi trajna.

Letos sicer nimamo dosti poročati, vendar povemo, da smo se za pust dobro pripravili in se bomo hitro vrteli, da se bomo denarcev znebili.

Iz Apač pa nihče nič ne poroča, zato vam mi povemo, da so tamkaj dobili nove zvonove pred več meseci; prvič so pa zapeli šele sedaj in tudi tokrat žalostno. Na zadnji poti so spremljali Srutijevega Boštija, ki se je doma ponesrečil in je na poškodbah umrl. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudi iz Sel, Šmarjete in Apač. Domači moški zbor mu je v materinem jeziku prepeval pri sveti maši in na grobu. V nekem časopisu smo čitali drugače, kot je bilo res, namreč, da so ga našli mrtvega. Rajni je bil v bolnišnici; ker pa ni bilo več pomoči, so ga prepeljali domov, kjer je ob navzočnosti svojcev, kakor je to povedal g. župnik, mirno in spravljen z Bogom zatisnil oči. Naj mu bo lahka zemlja!

SLOVENJI PLAJBERK

Spet se moramo oglasiti, da ne boste mislili, da so prišli medvedi čez nas. Tega smo imeli že lansko leto kot nepovabljenega gosta.

Oglejmo si na kratko ljudsko statistiko lanskega leta: rojstev smo imeli 7, od teh so bili 4 fantki in 3 deklice, smrtni slučajji so bili 3 in 4 poroke. O prvi poroki smo že poročali. Potem je vse poletje izgledalo, da se nobeden ne bo odločil za zakonski jarem. Toda meseca septembra pa smo imeli kar 2 poroki zaporedoma. Naš občinski tajnik Pepi Lipe je namreč pripeljal svojo nevesto Mici Čebrot, nekdanjo prodajalko pri Serajniku, pred poročni oltar, da sta si obljubila večno zvestobo in dobila božji blagoslov za skupno življenje.

Drugi ga se je okorajšil Valentin Laussegger, pd. Wundrov Folti, ki je pripeljal iz nemškega Plajberka, kjer je kot rudar zaposlen, svojo izvoljenko Marijo Retl, bivšo bolniško strežnico, v farno cerkev, da sta si obljubila večno ljubezen in zvestobo do smrti.

Dne 21. novembra pa je nastopil kot ženin naš krojač Lorenc Klančnik. Pred poročni oltar je peljal Kovačevo Marijo. Pa še eno nevesto smo imeli z imenom Berta Ogris, ki pa jo je popihala kar čez morje v Kanado, kjer se je meseca septembra poročila z zidarjem Jonom Vogrinčcem.

Marijino sv. leto smo zaključili z lepo devetdnevnicom. Kakor po drugih krajih je tudi pri nas letos zima zanimiva. V božiču je padlo le čisto malo snega, na svečnico je deževalo in drugače je kar toplo, tako da se je stajal že zadnji led tudi v senci.

Letos imamo tudi pri nas kuharski tečaj. Devet vrlih deklet se suče v župnišču okoli

KKZ naznanja:

Vabila na pustne prireditve

NA PUSTNO NEDELJO VSI V ŠT. RUPERT!

Gojenke kmetijsko-gospodinske šole pri šolskih sestrah v Št. Rupertu pri Velikovcu pripravljamo za nedeljo, 20. februarja t. l. ob 2. uri popoldne pustno prireditev. —

Na sporedu bo:

„ZVEZDA REPATICA“

veseloigra s petjem in rajanjem v 4 dejanjih.

Poleg tega bomo zapele še nekaj okroglih. — Vsaj za pustno nedeljo poskrbite, da boste židane volje in se nasmejali v družbi, po kateri ne boli glava, ampak je veselo in zadovoljno srce. Pridite k nam! Ne boste razočarani! To vam obljublamo in vas od blizu in daleč prisrčno vabimo

Gojenke

V LOČAH pri PUŠNIKU

priredi na pustno nedeljo, 20. februarja ob 2.15 popoldne

Farna mladina iz Št. Jakoba

„UBOGI SAMCI“

veseloigro v 3. dejanjih.

Vse Ločane in sosedo prisrčno vabimo na to pustno burko, pri kateri se boste pošteno nasmejali in zabavali! Smeha bo na kupel!

ŠT. JAKOB V ROŽU

Na željo mnogih in radi uspeha, ki ga je dožvela burka, ponovi Farna mladina na pustni torek, 22. februarja ob 7. uri zvečer

„UBOGI SAMCI“

pustno veseloigro v 3. dejanjih.

Vse, ki burke še niste videli, vabimo v farno dvorano, da boste pustni večer preživeli v smeju in veselju!

Poročilo o igri prinesemo prihodnjič.

Na pustno nedeljo vsi v Slovenji Plajberk!

Vabimo na razstavo in prireditev kuharskega tečaja v Slov. Plajberku, ki bo na pustno nedeljo, dne 20. februarja, v Bundrovi gostilni. Razstava bo odprta od 9. ure naprej. Prireditev se bo pa vršila dvakrat in sicer ob pol 3. uri popoldne in ob pol 8. uri zvečer.

K obilni udeležbi vabijo

tečajnice.

štedilnika. Tam kuhajo in pečejo, tako da včasih daleč okoli kar prijetno diši. Kot učiteljica je Božičeva Marta iz Doba, katero imajo dekleta zelo rada in se bodo gotovo veliko naučile.

Na pustno nedeljo bo zaključna prireditev in razstava. Že danes prav prisrčno vabimo vse naše prijatelje in znance od blizu in daleč, da pridejo v našo sredo in pogledajo, kaj vse so napravila naša iznajdljiva dekleta. Tudi za razvedrilo in zabavo bo času primerno poskrbljeno, tako da bodo videli, da je še tudi pri nas mladina, ki se zna na pošten način veseliti in zabavati. Kako bo ta prireditev uspela, bomo pa še poročali.

MEDGORJE

Že dalj časa so si naše dečle želele, da bi se v domačem kraju priredil kuharski tečaj. Ta njihova želja se jim je izpolnila v preteklih tednih.

Ko so naše dečle slišale, da bo pri nas tečaj in da ga bo vodila gđ. Milka, so se takoj odločile, želele so si prav gđ. Milko, saj jo dobro poznajo iz prejšnjih let, ko je vodila tečaje v Šmarjeti in na Radišah.

Tečaj so začele 4. januarja, zaključile so ga z razstavo 6. februarja. Gđ. Milki je pri vodstvu pomagala v vsem gđ. Katica Stihova. Tečaja se je udeleževalo 14 deklet. Že prvi dan so si dekleta preuredile veliko (Nadaljevanje na 8 strani)

SMRTNA KOSA

Naglo posega letos smrt med duhovništvo krške škofije. Komaj so pokopali v Vrbi Fr. Kaleja, že je neizprosna smrt pokosila dekana Mihaela Resslerja v Projern, ki je umrl dne 9. t. m. in bil v soboto, dne 12. februarja, ob veliki udeležbi pokopan v svoji rojstni fari Celče pri Brežah.

Dne 12. t. m. je pa umrl bivši dolgoletni dekan in mestni župnik v Šmohorju Hubert Pietschnig. Umrl je v samostanu Wernberg in je pokopan na celovškem centralnem pokopališču v Annabichl-u. Blag jim spomin!

Uspeh samo z dobrim semenom

Pridelovanje semena

Za seme vedno pustimo najboljše rastline, ki so lepe rasti, zdrave in imajo najlepši sad ali seme. To seme hranimo v vrečkah na suhem in zračnem prostoru. Ko smo seme posejali, zopet opazujemo kaljenje in rast rastlin. Videli bomo, da je nekaj rastlin, ki imajo zdravo rast, a druge poleg njih, četudi so v isti zemlji, zaostajajo v rasti. Iz tega sklepamo, da v vsakem semenu ni bilo dovolj življenjske sile in dobrih lastnosti. Če imamo dobro sorto in jo hočemo še izboljšati, odstranimo vse take rastline in za seme pustimo najboljše.

Pri pridelovanju koruze v jeseni vzemimo za seme najlepše stroke s tistih rastlin, ki imajo po dva stroka, ker se ta lastnost podeduje. Če tako delamo več let, bomo na ta način dobili koruzo, ki bo redno dajala po dva storža, torej dvakratni pridelek.

Pri krompirju na njivi zaznamujemo zdrave in lepo rastoče rastlinske grmičke, od katerih gomolje - krompir - v jeseni posebej izkoplujemo in shranimo v zabojčke - zopet za seme. Drugo leto zaznamujemo že na njivi, kjer smo ta krompir posebej posadili, tiste rastline, ki kažejo slabo rast ali manjšo odpornost proti boleznim.

Pri fižolu natrgamo najdaljše stroke, v katerih je približno vsaj 5 do 6 zrn, a to z rastline, ki ima zdravo rast ter na listih in strokih ni sledu rjave fižolove pegavosti. Tudi pri fižolu bomo v nekaj letih imeli sorto, ki nam bo dajala bogat pridelek.

Na vrtu vzamemo zgodaj zrele, lepo razvite sadove paradižnika s tiste rastline, ki je najbolj bogato obložena. Tako bomo v nekaj letih imeli paradižnik, ki bo dal na vsaki rastlini 3 do 4 in več kg pridelka.

Ko sedaj jemljemo cepiče za pomladno cepljenje, jih narežimo na tistem drevesu, ki je najbolj rodovitno itd. Iz tega sklepamo, da se vse te dobre lastnosti podedujejo - prenašajo naprej, a to seveda do gotove meje.

Menjava zemlje

Na ta način so nastale nove sorte z vsemi najboljimi lastnostmi. V polni meri se dobre lastnosti ohranijo, če imajo vse za rast potrebne pogoje v zadostni meri. Ker pa z leti kljub temu nastane neko poslabšanje dobrih lastnosti, ki se kaže v manjši

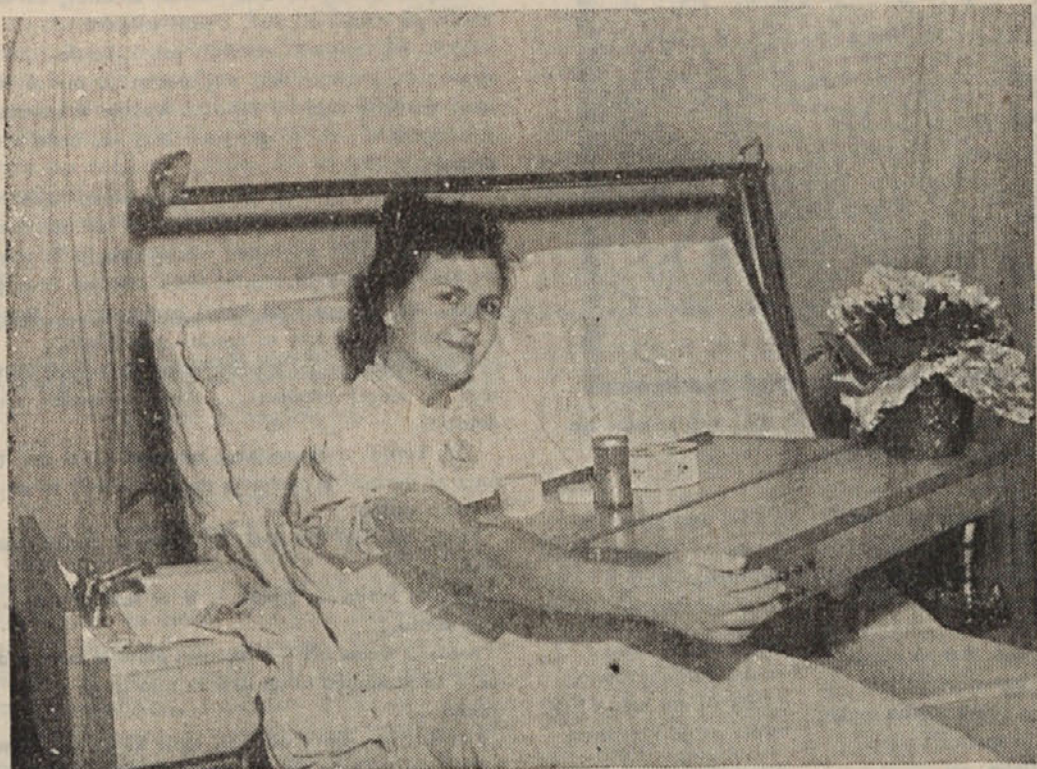
odpornosti proti rastlinskim boleznim, manjšim pridelkom itd., je dokaz, da se je rastlina že preveč utrudila v isti zemlji in krajevni legi. V tem slučaju je nujno zamenjati seme: iz više ležečih krajev, kjer je navadno tudi drugačna zemlja, v nižinske kraje in iz nižin v visoko ležeče - hribovite. Le na ta način ohrani rastlina vse dobre lastnosti v največji meri in so pridelki zopet visoki in kakovostno boljši, če ne prvovrstni. S tem menjavanjem semen odpadajo povprečni vse napake, kakor je: poleganje žit, manjša odpornost proti boleznim, neenakomerno dozorevanje itd.

Menjava semena

Na vsak način je pametno menjavati seme vsako drugo ali vsaj tretje leto. Največji pridelek bo krvo leto, potem gre počasi nazaj. Poznam v Rožni dolini kmeta, ki vsako leto kupi jari ječmen za seme, četudi ima v zalogi še precej pridelka iz lanskega leta. Pravi, da mu pride to seme zelo poceni, ker mu da redno dvakratni pridelek.

Takoj po zadnji vojni, ko smo dobili iz Amerike razna žita, smo za poizkus posejali nekaj arov ječmena, ki se je zdel, da je jari. Zrnje je bilo svetlo, zdravo in kleno. V slučaju, da bi ne uspevalo, smo ga nameravali pokositi in porabiti za krmo. Rast je bila bujna, zato smo ga dvakrat prebrnali, da bi na ta način utrdili stebila in preprečili poleganje. - V enem tednu je bil v klasju in lepo odcvetel. Pričakovali smo bogat pridelek, ker so bila zrna v klasih lepo razvita in klena. Na veliko škodo nam je zadnji teden pred žetvijo toča uničila precej pridelka. Kar je ostalo, smo omlatili in dali v mlin, za poizkus pa zraven vrečo originalnega, ki smo ga še imeli v zalogi, od katerega je bilo res več dobre moke in manj otrobov. Nekaj najboljšega, doma pridelanega semena smo za poizkus posejali poleg originalnega. Že takoj na rasti se je videlo, da doma pridelano zrnje nima več toliko življenjske sile, kot jo je imelo originalno, ki je gotovo rastle v boljši zemlji in je imelo več sonca ali morda daljše vegetacijske dneve itd.

Nas zanima samo to dejstvo, da je menjava semen velikega pomena, a stane samo nekaj dobre volje. Z manjšim trudom in stroški imamo več pridelka.

Popolnoma avtomatično bolniško posteljo so zgradili v Ameriki. S pritiskom na gumb si bolnik lahko sam pomaga, če želi višje naslonjalo ali podlogo pod kolena. Enako si lahko poskrbi tudi mizico in celo umivalnik z mrzlo in toplo tekočo vodo. (AND/UP)

Živinski sejem

Položaj na koroškem sejmu za živino je še vedno izenačen. Ponudbe se precej ujemajo s povpraševanjem. Mesarji se sicer pritožujejo, da so cene za živino za zakol previsoke, kmetje pa spet tožijo, da je težko prodati vole, posebno srednje in slabše kvalitete.

Izven dežele niso dosti prodali razen nekaj izjem, ko privatniki štajerskih obmejnih občin sklepajo kake manjše kupčije s kupci v sosednjih krajih.

Pri prašičih se že pozna večje število ponudb. Dosedanje najvišje cene 13.- šilingov niso nič več dosegli. V Celovcu so še prevzeli večje količine po 12,50 šilingov, v južnih delih Koroške pa le še po 12.- šil.

Treba bi bilo poiskati kupce izven dežele, vendar je le malo upanja, da bi mogli

dobiti kak dober trg. Zlasti dunajski trg ne obeta preveč.

Nič se pa še ni spremenilo pri ponudbah telet za zakol, kar je še vedno zelo pčilo.

Mladih prašičkov je bilo na zadnjem celovškem sejmu le deset komadov, ki so jih prodali po 18.- šil. Povpraševanja za mladimi prašički je bilo zelo malo.

CENA MLEKA

V zadnjih tedenih se je pričel nov boj za ceno mleka. Kmetje z dosedanjimi cenami izhajati ne morejo, konzumenti pa se seve branijo vseh večjih stroškov. Že leta 1954 je „Milchausgleichsfond“ zaključil s primanjkljajem 20 milijonov šilingov in je bilo treba ta primanjkljaj kriti iz državne blagajne. Ker pa po vladnem sklepu zanaprej ta

Našim gospodinjam

PUST V KUHINJI

Pust je tu in krapov bo treba napeči. Marsikateri gospodinja delajo prave skrbi in preglavice. Seveda vsaka bi rada napravila lepo okroglo z belim paškom in rahle, a brez velikih lukenj. Z lepimi krapci se postavi pred svojo družino, še bolj pa pred gosti - maškarami, ki bodo dobro presodile, kje znajo napraviti najboljše in najlepše krape. Kar pogum, drage gospodnje, pomagala vam bom z nasveti.

PUSTNI KRAPI

Da bodo krapci lepi in okusni, vzemi najboljše moko in vsi ostali dodatki naj bodo sveži. Da bodo lahki, naj bo testo nekoliko mehkejše kakor navadno kvašeno testo.

Deni v skledo 1/2 kg moke in naredi v sredi jamo. V lončku zmešaj 5 žlic mlačnega mleka, košček sladkorja in 3 1/2 dkg kvasu. Vlij to v moko, primešaj malo moke in pusti, da vzhaja. Mešaj v loncu 10 dkg presnega masla, 5 dkg sladkorja in 4 rumenjake. Ko naraste, postavi na rob štedilnika, prilij 1/8 l svežega mleka ter mešaj, da se segreje, nikakor pa ne sme zavreti. Ko je mlačno, vlij v moko h kvasu ter prideni pol žlice soli, 2 žlici ruma ali žganja in če imaš, fino stločnega muškatoevega cveta. Vse dobro zmešaj, vtepi in pokrij, da vzhaja. Vzhajano testo deni na desko, potreseno z moko, ga rahlo razvaljaj pol prsta debelo in izreži z obodcem krape. Na sredo vsakega krapa deni malo marelične ali kake druge goste marmelade in deni nanj drugi krap. Okrog pritisni rahlo s prsti, da se krapa sprimeteta. Nato obreži krape še z manjšim obodcem ter jih položi dva prsta narazen na prtič, potresen z moko. Pokrij jih povrh z drugim prtičem in jih deni na topel prostor, da vzhajajo. Dobro je, če na pol vzhajane obrneš, da tem lepše vzhaja še spodnja stran. Medtem deni v kozico masti, še bolje je, če vzameš polovico masti in polovico masla; ko je raztopljena, je ne sme biti več kot dva prsta visoko. Ko je mast primerno vroča, jo odstavi in, ko se nekoliko ohladi, deni vanjo že vzhajane krape, in sicer tako, da je zgornja stran krapa najprej v masti. Ne deni jih v kozico preveč naenkrat, ker se potem ne pečejo lepo. Ko jih deneš v kozico, jih pokrij za nekaj časa. Ko so spodaj blede rumeni, jih obrni in ne pokrij več kozice. Ko so krofi pečeni, jih poberi z žičasto zajemalko iz masti in deni na cedilnik, da se odtečejo. Nato jih zloži

na lično zložen in na krožnik položen prtič, potresi z vanilijevim sladkorjem ter daj še tople na mizo.

BOBI

Naredi testo kakor za krape. Lahko pa narediš tudi navadno kvašeno testo brez jajc. Dobro vzhajano deni na desko, potreseno z moko, ter ga zvaljaj za prst debelo. Izkroži s krapovim obodcem bobbe, polagaj jih na prtič, potresen z moko, dva prsta narazen, jih pokrij z drugim prtičem in pusti, da vzhajajo. Ocvri jih v masti kakor krape.

FLANCATI

Naredi fino kvašeno testo. Dobro vzhajano deni na desko, potresi z moko, ga razvaljaj na prst debelo krpo, katero razreži s koleščkom v za dlan velike, štirioglate plošče. V vsako ploščo naredi tri zareze, ki naj bodo za prst narazen. Nato jih položi na prtič, potresen z moko in pusti, da vzhajajo. V kozici razbeli mast, jo nekoliko ohladi ter devaj vanjo flancate in sicer tako, da je zgornja stran flancata najprej v masti. Naprej ravnaj kakor z bobi.

MISKE

Naredi kvašeno testo kakor zgoraj in pusti, da dobro vzhaja. Medtem deni v kozico masti za dobra dva prsta visoko. Ko je dosti vroča in je testo vzhajano, zajemaj testo s ploščato žlico, ga devaj v mast, pokrij in čez malo časa miške obrni. Preden jih daš na mizo, jih potresi z vanilijevim sladkorjem.

FLANCATI IZ KRHEGA TESTA

Vzemi na desko 1 l moke, prideni 7 dkg sladkorja, 4 rumenjake, eno šestnajstinko l vina in toliko kisle smetane, da lahko umešiš lepo gladko testo. Nato ga razvaljaj za nožev rob debelo in zreži s kolescem na pet prstov dolge in ravno tako široke krpice ter jih poševno od vogla proti voglu, prst od kraja in prst vsakebi razreži s kolescem. Potem primi vse štiri vogle rahlo skupaj in položi v razbeljeno mast, da se bledorumenno ocvro. Še vroče potresi s sladkorjem.

OCVRTE BLAZINICE

Napravi testo kakor za flancate in ga pusti malo počivati na hladnem prostoru. Nato ga razvaljaj za nožev rob debelo in zreži s kolescem na majhne kocke in rombe. Blazinice svetlorumeno ocvri v maslu in jih potresi s sladkorjem.

NAŠE STANOVANJE

Če stopimo v tujo sobo, se nam zdi, kakor da bi se nam odprla neka duša. Tako je, kakor da bi na prvi pogled spoznali značaj, dušo stanovalca. Takoj čutimo, da tu stane - ali bolje kraljuje - kak suhoparen, neprijazen človek, ali pa da ureja sobo nekdo, ki je prijazen in dober, ki ima smisel za lepo in dobro, za veselje in svetlobo. To velja zlasti za sobe, ki kar vzceto pod žensko roko in dihaajo ljubezen in dobroto.

Šele pri natančnejšem ogledu človek lahko opazi, kaj daje prostoru tisto prijetnost, ki dela sobo tako privlačno. In večkrat je

to kaka malenkost, kaka mizica ob oknu, šopek cvetic, okusni zastori in blazine prijetne barve. En sam stol, postavljen neprijetno na pravo mesto - v kak prazen kot ali ob prazno steno, more spremeniti obliko sobe. Gotovo pa ne dosežemo ugodnega učinka z nepotrebnimi navlako.

In vse to ne stane nič. Le malo okusa je treba imeti. Čuda more ustvariti preprosta preproga ali vaza cvetja na mizi in rože na oknu. Pravi čar pa daje vsemu red in snaga, po kateri more človek sklepati tudi na značaj in način življenja tistega, ki smo ga obiskali.

SOBNE RASTLINE POZIMI

Predvsem pazi, da bo prostor, v katerem imaš rastline, primerno topel. Čim toplejši je prostor, tem hitreje se suši zemlja. Zato moraš rastline v bolj toplih prostorih bolj zalivati kot one, ki jih imaš v hladnejših prostorih. Rastline, ki imajo dosti listov, tudi hitreje izhlapevajo vodo: n. pr. aspidistre, lavor, gumovci, aralije, palme itd. Cvetočee rastline, n. pr. primule in ciklame, zalivamo le ob robah loncev, da ne zmocimo srca odnosno čebulice, ker pri teh zmoceni mladi listi in cvetni nastavki radi gni-jejo.

kih primanjkljajev ne bodo več na ta način krili, bo treba iskati novih poti. Tako je kmetijski minister Thoma predlagal tri možnosti in sicer:

1. povišanje maščobe in povišanje cene;
2. zmanjšanje maščobe in stara cena;
3. primanjkljaj naj krije državna blagajna.

Kaka bo končna ureditev, še ni znano.

ŽENSKES SO BOLJ ZDRAVE KOT MOŠKI

Po nekem poročilu čikaške medicinske družbe nimajo ženske samo prednosti, da

Pozimi običajno sobnih rastlin ne gnojimo. Za primerno hrano je treba poskrbeti že poleti in v jeseni. V zimskih mesecih sobnih rastlin tudi ne presajamo.

Če se pojavijo na sobnih rastlinah razni škodljivci, je to znak, da moramo posvetiti rastlinam več pažnje in nege. Majhne, črvičkom podobne živalce, ki se pojavijo na površju zemlje, so znak, da se je zemlja skisala, kar se zlasti rado zgodi pri preobilnem zalivanju. Rastline začno bolehati in pogostokrat tudi odmro, če jih kmalu ne presajamo.

dosežejo višjo starost, temveč so običajno tudi bolj trdnega zdravja kot moški. Po statistiki, ki jo navaja poročilo, je bilo ob koncu preteklega leta v 6.500 bolnicah, ki so jih vzeli za podlago statistiki, 77.000 več moških pacientov kot žensk. Pri tem je pa treba še upoštevati, da je bila približno ena šestina žensk, ki so jih našli, v bolniški oskrbi zaradi poroda. Številčno premoč moških pacientov so ugotovili v vseh starostnih dobah, tudi v tistih, v katerih so pri ženskah najbolj pogosti porodi. Povprečna starostna doba, ki jo doseže Amerikanec, je pri ženskah 71,8 let, pri moških pa s 65,9 let znatno nižja.

FANT, DEKLE

VZEMI SI K SRCU!

Večkrat smo že pisali o mladini v javnem življenju. Naglasili smo, da se mora mladina zanimati za javno življenje. Toda kdor hoče v javnem življenju uspešno delati in s tem koristiti narodnemu občestvu, se mora za to pripraviti.

Ko fant zapusti šolo, mora šolanje nadaljevati. Seveda s tem ni rečeno, da mora iti še v kake druge šole. Velika večina kmečkih fantov bo ostala doma. Nadaljnje šolanje obstoji v tem, da se sam nadalje izobražuje. Sredstva za nadaljnjo izobrazbo so predvsem: **dobra knjiga in časopis, nadalje: prosvetne organizacije, razni tečaji in prireditve, povezanost s cerkvijo.**

Knjiga in časopis širita kmečkemu mladcu duševno obzorje. Mnogim koroškim slovenskim fantom in dekletom, ki so v medvojnih letih obiskovali ljudsko šolo, bodo gotovo slovenske knjige in slovenski časopisi delali težave. Nemška raznarodovalna šola je storila mnogo zla. Toda ne obupatil! Z ljubeznijo do materinega jezika vzemite, fantje in dekleta, slovensko knjigo in časopis v roke. Ukaželjnost in dobra volja bo premagala vse težkoče. Knjiga vam bo postala ljuba prijateljica, svetovalka v mnogih važnih vprašanjih, na katere drugače ne bi našli odgovora.

Seveda ni vseeno, kaj beremo. Niso vse knjige in vsi časopisi enako dobri. Mnogo je knjig, kjer se v lepo oblikovanih stavkih skriva strup, ki sicer ne naenkrat, ampak polagoma zastrupi in uniči one dobrine, ki nam morajo biti svete, namreč vera in narodnost. Moderno brezboštvo je zvito. Ne trdi naravnost, da ni Boga, ampak hoče najprej omajati v človeku temelje, na katerih stoji vera. Ko je ta temelj zrahljan ali celo zrušen, potem nujno sledi padec v nevero. Pozor torej pred strupom v obliki raznih slabih romanov in povesti, ki so dandanes zelo razširjeni.

Ne berimo le povesti in romanov, marveč vzemimo v roko tudi druge poučne knjige. Zanimajmo se za zgodovino in slovstvo. Slovenci moramo poznati svojo preteklost. Nasprotniki slovenskega naroda trdijo, da nimamo zgodovine. Imamo jo. Lepa in slavna je. Na naših tleh stoji starodaven spomenik naše preteklosti — knežji kamen pri Gospe Sveti. Iz spoznanja naše preteklosti, iz bojeva za staro pravdo, za vero v dobi turških vpadov (M'klova Zala), bomo črpali novih moči v boju za obstanek. Nadalje vzemimo v roke življenjepise naših velikih mož, o katerih pravi pesnik:

„Kar mož nebesa so poslala,
da večnih nas otmo grobov,
vse mati kmečka je zibala,
iz kmečkih so izšli domov.“

Imamo mnogo zaslužnih mož, katerih imena se bleste kot svetle zvezde na pozornici našega narodnega dogajanja. Anton Martin Slomšek, škof in narodni preporoditelj, Andrej Einspieler, Matija Majar-Ziljski, Anton Janežič, France Prešeren, Ivan Cankar in še in še, dolga vrsta jih je, ki so slovenskemu narodu kazali pota k lepši prihodnosti. Ko bomo čitali n. pr. življenjepis Antona Slomška, ali ne bo sleherno pošteno, za vse dobro vneto srce slovenskega fanta in dekleta hitreje bilo ob njegovih življenjskih naukih, kakor so: „Vrli Slovenci, sveta vera bodi vam luč, materini jezik ključ do zveličavne in narodne omike.“ Ali: „Kdor svoj materni jezik zavre ter ga pozabi in zapusti, je podoben zmedenemu pijancu, ki zlato v prah potepta in ne ve, koliko škode si dela.“ — Ob takih vzgledih naj slovenska mladina oblikuje svojo osebnost ter se tako vrašča v narodno skupnost kot njen oživljajoči člen.

V časopisu ne zasledimo preveč zgolj dnevnih senzacionalnih novic. Čitati je treba tudi članke načelne in gospodarske vsebine. Koliko zanimivih in načelnih člankov prinaša vsaka številka našega lista! Čitati je treba pazljivo in s premislekom, da se prečitana tvarina vtišne bolje v spomin. Ko čitamo poučno knjigo ali leposlovno knjigo, kak važen članek načelne ali gospodarske vsebine ali karkoli nas zanima in naletimo na kako važno misel ali nauk, si to izpišimo v notes. Ob priliki bo vse prav prišlo. Na ta način si boste obogatili duševno obzorje in si nabrali zakladov za življenje, ki jih noben tat ne more ukrasti.

Marsikje so še hranjene knjige Mohorjeve družbe. Fantje in dekleta, poiščite jih. Ob lepi slovenski besedi, ki lahko sedaj neovirano zbori, se navdušujete za ideale! Zimske večeri, ko so vsi člani družine zbrani ob družinskem ognjišču, naj bodo nekaka slovenska nadaljevalna šola. S čitanjem dob-

ŠMIHELSKI OTROCI NA ODRU

V nedeljo, dne 30. januarja, so se podali naši pevci v št. Primož na dom našega gospoda župnika, da tam zapojejo šentvidčanom nekaj umetnih in narodnih pesmi. Doma pa smo imeli lepo prireditev. Dečki so igrali igro „Palček potepinček“. Ni bilo lahko delo za gospoda kaplana Nemca ukrotiti to otroško divjati! Pa vendar so bile mamice in bratci ponosni, ko so nastopili potem v nedeljo njih ljubljenski na odru. Pa saj so bili res pravi palčki! Lepo pisane obleke, čepce in dolge brade so nas peljale v deželo bajk tja pod Peco, kjer kraljujejo palčki. Lepo so nam pokazali v igri svoje kraljestvo. Videli smo kralja in maršala, državne tajnike in sodnike; kako se človeški otrok pritepe k njim in hoče biti sprejet v družbo palčkov, kar mu tudi dovolijo. Palčki pa ne poznajo strupa — ki uničuje človeški rod — alkohola. Trezni so in močni, zato naj bi se otroci učili od palčkov, da je alkohol smrt za mlada bitja in naj ga sovražijo kakor palčki. Otroci so svoje vloge do majhnih izjem dobro rešili. Čestitamo palčkom in upamo, da bomo našo mladino še videli na odru.

Tudi deklice niso hotele zaostati za nji-

mi, zato so se tudi one pokazale na odru. Deklice so radi bolj pridne kot dečki, zato so se hotele tudi na odru pokazati kot angelčki. Toda vedno pa le niso taki angelčki! Igrale so igro „Dar luči“, posebno lepo je igral Partnekarjev Foltej iz Večne vesi, ki ima poseben dar za igranje, saj je zadnjič nastopil celo v rad'u, ko so igrali Šmihelci božično igro. Kar tako naprej!

Foltej, velike talente ti je Bog dal! Upamo, da jih boš tudi vedno uporabljal v prid občestvu. Tvoj slikarski talent pa kar pridno neguj! Postal boš mojster kakor Podovov oče v Globasnici ali slikar Skuk ali pa še več! Deklice, na svidenje na odru!

VABILO

na igro s petjem: „Gospod mora biti, ki se vrši v nedeljo, 20. 2. 1955, ob 2. uri popoldne v Farnem domu v Žvabeku.“

Igra nudi gledalcem — poslušalcem resni pouk, dosti veselega smeha, pa tudi bridko spoznanje in pravo veselje! „Pridi in pogledaj!“

Vljudno vabi Farna mladina.

VABILO

Katoliško prosvetno društvo v Globasnici priredi na pustno nedeljo, dne 20. februarja 1955, ob 15. uri popoldne pri šoštarju v Globasnici veseligo

„Beneški trojčki“

Vabi odbor.

ZA BISTRE GLAVE

Iz slike razvidimo pustno drvenje. Med slikama je 8 razlik, po katerih se sliki razlikujeta. Ko boste našli vseh 8 razlik bomo pa pusta pokopali.

Pusta smo pokopali

Ko minil je Pustov rod,
tolsti umrl je gospod
vsi hudo smo žalovali,
ko smo ga pokopovali.

Zdaj pogrebce vam
opišem,

žalostni sprevod orišem:
kdor sočutno ima srce,
bridke toči naj solze.

Spredaj banda stopa,
svira,
tolst pajac naprej
mašira,
bobnar se za njim reži
in tolkač v rokah vihti.

Kumara pa v klarinet,
piška, da se maje svet,
Trska puha v saksofon -
suh možic, pa debel ton!

Slavna Pustova armada
vse porazi, vse obvlada,
res, da konj je iz lesa,
pa zato kanton ima.

Grozno zver so obrzdali,
za rogove jo speljali:
to je prava prstna spaka,
ki jo spremlja pasja
dlaka.

Indijanec Tomahavh,
stezosledec Rokomavn,
dični črnc Bububan,
krvoločni Aga-kan,

snežni ata Žužamaža
pustu so telesna straža.
Če orožje zavahne
se otroci razkrope.

Na nosilnici lepo
potlej Pusta prinese,
bleda so mu tolsta lica,
ubila ga je Pepelnica.

Vsi pogrebci se solzijo,
Pustu večni mir želijo,
v cvetje je zavil in
žamet:
Bog daj pustnim
norcem pamet!

O gospodu učitelju, ki ni izdelal

„Konec šole, to je huda reč,“ premišlja Ferdo, tega bi res ne bilo treba, in če je, naj bi bilo vsaj brez izpričevala...! Danes bodo pisali zadnjo računsko nalogo. Razred je razburjen; sedaj se oglasi šolski zvonec in že stopa v razred gospod učitelj.

In kmalu je na deski napisanih deset računskih primerov. Ferdo računa, se poti, številke pred njim plešejo, poštevanka se mu mede.

Ferdo računa in piše... šest računov že ima. Če ne bo prej pozvonilo, bo napravil vse. Ampak da bi bilo le prav... Kaj, če bo vse slabo? Ferdo po-

rih knjig se izobražuje fantje, vi bodoči voditelji družin in nosilci javnega življenja, pa tudi dekleta, bodoče matere in vzgojiteljice novega slovenskega rodu.

škili čez ramo svojega prednika Janeza.

„Ferdo... Ferdo, ne prepisovati!“ svari učitelj.

Ferdo računa dalje sam. Devet računov že ima, desetega pričinja. Nekako lahko se mu zdi; že podčrtuje izid desetega računa...

Sedaj pozvonil. Ferdo ima še toliko časa, da si prepíše rezultate na listek. In kajpak brž k Janezu!

„Janez, pokaži, kako so se tebi izšli računi?“ Janez je veljal namreč v razredu za avtoriteto v računstvu.

Janez bere svoje rezultate. „Ali je mogoče?“ vpraša Ferdo samega sebe. „Oh — hudo je hudo!“ Janez ima razen pri dveh računih čisto druge rezultate.

„Janez, ali ne lažeš? Ali me nimaš za norca?“

„Prav nič,“ zmajuje Janez z glavo. „Kar pogledaj; takole sem si prepisal iz zvezka!“

„Joj, joj,“ tarna Ferdo, „to bo pa petica kakor turška sabljaj!“

Kajne, da si mislite, da je Ferdo prismojen, ker meni, da bo dobil za slabo nalogo „petico“, ki je pri nas najboljši red. Toda vedite, da hodita Ferdo in Janez v čiško šolo, kjer je 1 najboljši, 5 pa najslabši red.

Ves dan je Ferdo premišljeval, kako bi se maščeval temu presnetemu računstvu in, če treba, tudi gospodu učitelju...

Zvečer ga niti postelja ni mikala, prav nerad je šel spat. Še v postelji premišlja o nesrečnem današnjem dnevu. Še sliši očeta, kako ugaša luč v sednji sobi... potem pa kakor da ga je obšla omotica. Kje je sedaj Ferdo? Ampak seveda, saj tole vendar pozna, to je njihov razred. Toda kako je prišel Ferdo za mizo, kjer sedi sicer vedno samo gospod učitelj? No, čudno! Ali preden se Ferdo dobro razgleda, že stoji pred njim gospod učitelj — ne da bi ga spodil, temveč tako nekako pobit, kakor je stal dopoldne pred njim Ferdo pri računstvu.

„Torej, gospod učitelj, zaživljajte na prste!“ pravi Ferdo, kakor da ga izprašuje.

Čaka, da se bo razred smejal, toda vsi so resni in tihi. Gospod učitelj Ferdo izprašuje življanje na prste dalje in zmajuje z glavo.

„Ampak gospod učitelj... tako nekaj lahkega... to vendar vsak zna... pogledaj!“ pravi Ferdo in zaživlja, da je bilo veselje.

„No, poskusite še enkrat!“ reče Ferdo, gospod učitelj pa spet nič.

„To je škoda... res velika škoda, takšnole reč bi pa vendar lahko znali... Že vidim, da vam bom moral dati nezadostno.“

„Ampak Ferdo...“ hoče gospod učitelj nekaj ugovarjati.

„Nič... sem že rekel... kam bi pa prišli! Toda, da boste vedeli, da sem potrpežljiv... poskusiva še enkrat! Torej naredite tole...“ pravi Ferdo in zamiga paglavsko z ušesi. Na to miganje je bil Ferdo zelo ponosen, zakaj tega ni znal noben deček iz njihove vasi. Ampak za gospoda učitelja mora biti to igrača, si je mislil Ferdo.

„Tudi ne... Oh, to je škoda... nič lažjega si nisem mogel več izmisliti...“ se opravičuje Ferdo, „torej bo vendarle nezadostno...“

In potem so vsi hipoma nekje drugje. Ferdo ne more razumeti, kako je nenadno prišel iz razreda ven na igrišče. In gospod učitelj stoji pred njim kot učenček.

„No, dobro... da ne boste rekli, da sem strog... Zaletite se lepo in splezajte na vrh lipe...“

To je vendar igrac! Če zna to on, bo znal gotovo tudi gospod učitelj. Ampak kje neki...! Ne gre in ne gre. Ferdo je že obupan, ker ne ve, kaj bi ga še vprašal, da bi mu ne bilo treba dati petice...

Gospod učitelj ni znal metati kamnov, ni znal hoditi po rokah, ni znal... prav ničesar!

„Jej, jej, gospod učitelj,“ pravi Ferdo, „to je strašno... pogledite, kaj naj storim... moral vama bom vendarle zapisati fajfo... Takole si pokvariti spričevalo, saj to je grozno. Kaj pa bodo rekli doma?“

Gospod učitelj stoji pred njim, kima, kakor da bi pravil: no, dragi Ferdo, vem, da nič ne znam, ampak... Ferdu se gospod učitelj zasmili in pravi: „Torej veste kaj... vzlic temu vam ne dam petice... ne, nočem vam kaziti spričevala... Dobite 4, ampak drugo leto se morate poboljšati.“

Toda sedaj se je zgodilo nekaj čudnega. Ferdo tega ni mogel razumeti... zlasti ne zaradi svoje dobrote.

„Ti, Ferdo... ti paglavec nemarni... ti me boš imel za norca?“ se razburja gospod učitelj in ga že pošteno uhaja!

Ferdo bi rad zakričal... Hipoma zasliši znan glas:

„Ferdo, Ferdo... vstani... je že skrajni čas... v šolo moraš!“

Ferdo si mane oči — v njegovi glavi je zmeda: ali da — to je mama, ki ga drži za uho in ga drami iz spanja...

Hitro se je umil, oblekel, izpil kavo, vzel kruh kar s seboj v žepu ter tekla v šolo. Komaj je stopil v razred, je že zazvonilo. Vrata so se odprla in gospod učitelj je prinesel naloge nazaj.

„Tako, Ferdo,“ pravi, ko pride do Ferdovega zvezka, „največ računov si naredil ti... izmed desetih računov je devet pravih. To se čudiš, kaj?“

„Sploh ne...“ je ušlo Ferdu, „jaz sem vedel, da se bo dobro izteklo.“

„Nič nisi vedel,“ se smeje gospod učitelj.

„Torej ne bom imel petice, prosim?“

„Ne — dobiš 4, da boš vedel — nočem ti pokvariti izpričevala!“

Ferdo je poskočil kakor jelen:

„Saj sem vam jaz tudi veliko odpustil... tudi niste nič znali, pa sem vam dal 4!“ je spet ušlo Ferdu, kakor bi ustrelilo.

Gospod učitelj je ostrmel, razred je bušnil v smeh.

„Kaj si rekel?“

Toda Ferdo sedi kakor kupček nesreče in strašno ga je sram. Zlodej je kriv, da so mu ušle tako bedaste besede.

„Ah... nič, prosim, gospod učitelj... to se mi je vse samo sanjalo!“

„No tako...“ zamrmra gospod učitelj in vrača zvezke.

In leto je bilo rešeno!

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

Axel Munthe:

MEDVED

Bila je nekoč žena, živela je v stari hiši na robu velikega gozda, visoko gori na severu. Ta žena je imela krotkega medveda, ki ga je ljubila. Našli so ga v gozdu tako sestradanega, majhnega in neboljšenega, da sta ga žena in stara kuharica vzredili s steklenico. To se je zgodilo pred leti in sedaj je bil velik, dorastel medved, tako velik in močan, da bi lahko pobil kravo in jo v svojih šapah odnesel, ko bi hotel. Toda ni hotel, bil je zelo spodoben medved, ki še v sanjah ni mislil komu kaj žalega storiti, ne človeku ne živali. Navadno je sedel pred svojo kočjo in z malimi zvinitimi očmi prav prijazno škilil na živino, ki se je pasla v bližini. Trije sršavi gorski konjiči v hlevu so ga dobro poznali in se niso zmenili za to, če je včasih pricalpal za svojo gospodinjjo v hlev. Otroci so jezili na njegovem hrbtu in več ko enkrat mu je kateri v bajti med tami zaspal. Trije laponski psi so mu marsikatero napredli, vlekli so ga za uhlje ali repek in mu nagajali, kar so mogli, pa je vse voljno prenesel. Nikoli ni poskusil mesa. Dobival je enako hrano s psi in često iz iste skled: kruh, ovseno kašo, krompir in peso. Imel je izvrsten tek in njegova prijateljica kuharica je skrbela, da je prišel na svoj račun. Medvedje so rastlinojedi, dokler jim je možno; najraje jedó sadje. Jeseni je sedel v sadovnjak in hrepeneče gledal zoreča jabolka; včasih se ni mogel ustavljati skušnjavi, da ne bi splezal na drevo in se oskrbel s prgiščem sadežev. Medved je na videz okoren in neokreten. A le pusti ga, naj se poskusi na jablani, in videl boš, da se pri tem športu lahko meri z vsakim šolarjem.

Saj se je naučil, da je prepovedano, pa je imel male oči široko odprte in pazil, kdaj bo kakšno jabolko padlo na tla. Bile so tudi težave glede panjev; tedaj so ga s krvavečim nosom za dva dni priklenili in nikoli več ni tega storil. Navadno ni bil nikdar priklenjen razen ponoči, kar je tudi prav, ker medvedje kakor psi postanejo radi zlobni, če so trajno privezani, kar ni čuda. Tudi ob nedeljah so ga priklenili. Tedaj je šla gospodinja k svoji poročeni sestri, stanujoči v samotni hiši na drugi strani gorskega jezera, in je z njo prebila popoldan. Bilo je uro hoda po velikem gozdu. Ni se jim zdelo pametno, da bi ga jemali s seboj v gozd z vsemi njegovimi skušnjavami. In vsak način je bilo tako varnejše. Tudi ni bil dober potnik na jezeru; nekoč ga je pri nenadnem

sunku vetra popadel tak strah, da je prevrnil čoln in sta morala z gospodinjjo plavati na breg. Sedaj je dobro vedel, kaj pomeni, če ga gospodinja v nedeljo priklene, ga prijazno potreplja po glavi in mu obljubi tudi jabolko, ko se vrne — če bo pridn. Bil je sicer žalosten, toda vdan kakor dober pes, če mu je gospodinja rekla, da ne more z njo na sprehod.

Neke nedelje, ko ga je gospa kot navadno privezala in že prehodila pol pota po gozdu, se ji je zazdelo, da čuje na stezi za seboj pokanje suhih vej. Ozrla se je in prestrašena zagledala lomastiti za seboj medveda. Na videz se medved le počasi pomiče dalje, v resnici pa je v svojem capljanju hitrejši od dirjajočega konja. V hipu jo je došel, sopeč in vohajoč kakor pes je zavzel svoje mesto za njenimi petami. Gospa je bila ogorčena. Saj bo itak zamudila južino, ni bilo časa, da bi ga odvedla domov in s seboj ga ni marala. Razen tega je bil zelo nespodoben in

Anton P. Čehov:

OPRAVKI

Okrog poldneva je bilo. Posestnik Voldiver, visok, širokopleč možak, z ostrizeno glavo in malo izbuljenimi očmi, je slekel plašč, si otrl čelo s svilenim robcem in neodločno vstopil v urad. Tu so pisali...

„Kje bi mogel dobiti tukaj neki izpisek?“ se je drznil k slugi, ki je nesel iz ozadja uradna podstavek s kozarci. „Rad bi nekaj poizvedel in vzel prepis iz „Uradnega lista“.“

„Izvolite tja! Glejte, k tistemu, ki sedi tam pri zadnjem oknu!“ je rekel sluga in pokazal s podstavkom proti oknu.

Voldiver je zakašljaval in se nameril k oknu. Tam je za zeleno, zamazano mizo sedel mlad človek z lasmi v štiri šope, z dolgim, kozavim nosom in v obledeli uniformi. Svoj dolgi nos je vtaknil v papirje in pisal. Po desni nosnici se mu sprehajala muha in on je iztegnil spodnjo ustnico in si pihal pod nos, kar je njegovemu obrazu dajalo skrajno skrben izraz.

„Ali bi mogel tukaj... pri vas“ — se je obrnil nanj Voldiver: „poizvedeti, kako je kaj z mojo zadevo? Jaz sem Voldiver... Razen tega bi pa rad vzel prepis iz „Uradnega lista“ od drugega marca.“

Uradnik je pomočil pero v črnilnik in pogledal, če morda ni pomočil pregloboko.

neubogljiv, ker se je odtrgal od verige. Z najostrejšim glasom mu je velela, naj se takoj vrne in mu grozila z dežnikom. Malo je osupnil, jo pogledal s svojimi zvinitimi očmi, pa ni bil voljan oditi in jo je naprej ovažal. Ko je opazila, da je izgubil celo novo ovratnico, je bila mera polna in lopnila ga je z dežnikom po nosu tako močno, da se je dežnik prelomil. Spet je osupnil, stresal glavo in večkrat odprl veliko žrelo, ko da hoče kaj povedati. Nato se je obrnil in se guglal nazaj, od koder je prišel. Tu in tam se je ustavil in se oziral za gospo, dokler ga ni izgubila iz vida.

Zvečer, ko se je vrnila, je sedel pred svojo kočjo, očitno potrj zaradi svojega položaja. Gospa je bila še vedno zelo huda, stopila je k njemu in ga osorno karala, češ da ne dobi jabolka in tudi večerje ne, pa da bo dva dni priklenjen. Stara kuharica, ki ga je ljubila kakor sina, je ogorčena pridrvela iz kuhinje.

„Zakaj ga kregate, gospa,“ je zaklicala, „saj je bil ves dan dober kakor kruh, Bog ga blagoslovi! Čisto mirno je sedel, krotek ko angelj in venomer gledal na vrata, skozi katera se vrnete.“

Srečala je bila drugega medveda.

Ko se je prepričal, da ne kaplja s peresa, je začel pisati. Ustnica se mu je kar sama od sebe potegnila, a pihati mu že ni bilo več treba: Muha je sedla na uho.

„Ali bi mogel tukaj poizvedeti...?“ je ponovil čez minuto Voldiver. „Moje ime je Voldiver, posestnik...“

„Ivan Aleksejič!“ je kriknil uradnik v zrak, kot da sploh ne bi opazil Voldiverja. „Reci no trgovcu Zalikovu, kadar pride, naj podpiše svojo izjavo, ki jo je dal kot priča na policiji. Tisočkrat sem mu že naročil!“

„Glede moje pravde z dediči kneginje Guguline,“ je zašepetal Voldiver. „Saj je znana stvar. Iskreno vas prosim, napravite mi uslugol!“

Ne da bi opazil Voldiverja, je uradnik zamahnil in ujel muho, ki se mu je usedla na ustnico. Pogledal jo je natanko in nato vrgel stran.

Posestnik je zakašljaval in se gromko useknil v svojo pisano ruto. No, tudi to ni pomagalo. Kar naprej ga ni nihče hotel slišati. Okoli dve minuti se je vlekla gluha tišina.

Voldiver je potegnil iz žepa papirnat rubelj in ga položil na odprto knjigo pred uradnika. Ta je nagubal čelo, potegnil s

skrbi polnim obrazom knjigo k sebi in jo zaprl.

„Samo kratka zadevica... Hotel bi le vedeti, po kakšni pravici dediči kneginje Guguline... Oprostite, da vas vznemirjam!“

A uradnik, zatopljen v svoje misli, je vstal, se počehljajal po laktu in šel k omari. Ko se je vrnil čez minuto k svoji mizi, se je spet polotil knjige: na njej je ležal rubelj.

„Samo minuto, prosim... Rad bi izvedel... samo...“

Uradnik ni slišal; spet je zaškripal po papirju.

Voldiver je namršil obrvi in brezupno pogledal na vso to škripajočo bratovščino.

„Pišejo!“ je pomislil vzdihujoč. „Pišejo, da bi jih hudič vzel vse skupaj!“

Obrnil se je od mize, se ustavil sredi sobe in brez upa zmage spustil roke. Sluga, ki je spet šel mimo s kozarci, je najbrž opazil brezupni izraz na njegovem licu, ker je stopil k njemu in ga tiho vprašal:

„No, kaj? Ste poizvedeli?“

„Poskušal sem, poskušal; pa nočejo govoriti z menoj.“

„A dajte mu tri rublje!“ je šepnil sluga.

„Saj sem mu že dal dva.“

„Še dajte!“

Voldiver se je vrnil k mizi in položil na odprto knjigo zeleni papirček.

Uradnik je znova potegnil knjigo k sebi in jo začel prelistovati. Nenadoma pa, kot nehoté, je vzdignil oči na Voldiverja. Nos se mu je zasvetil, zardel in pokril z drobnimi gubicami.

„Ah... želite, prosim?“ je vprašal.

„Hotel bi nekaj poizvedeti glede moje zadeve... Sem Voldiver.“

„Tako, takoj! Zaradi Gugulinske pravde, kajne? Dobro, dobro! Torej, kaj želite pravzaprav?“

Voldiver mu je razložil svojo prošnjo.

Uradnik je ves oživel, kot da bi ga vihar zgrabil. Šel je pogledat v knjige, naročil, naj napišejo kopijo, ponudil prosilcu stol — in vse to, kot bi trenil. Celo na vreme jo je zasukal in pobaral je, kako bo kaj z žetvijo. In ko je Voldiver odšel, ga je spremil vzdolž po stopnicah, vljudno in spoštljivo se je smehljaj in zdelo se je, da bo vsak hip padel pred prosilcem na obraz. Voldiverju je sam Bog ve zakaj postalo nerodno in iz nekega tajnega nagona je potegnil iz žepa rubelj in ga ponudil uradniku. Ta pa se je kar klanjal in klanjal, nasmihal in spravil rubelj kot čarodej, tako da je komaj zagledal beli dan...

„Ej, ljudje!“ je pomislil Voldiver, ko je stopil na cesto, se ustavil in otrl z robcem potno čelo.

Ladja morskega roparja

Prevod iz angleščine

(4. nadaljevanje)

Tretje poglavje

V BISKAJSKEM ZALIVU

Morje je še vedno močno valovalo in včasih je potegnili veter v močnih, srditih sunkih, kakor bi hotel obnoviti boj med elementi; pojemal pa je vedno bolj in črni oblaki so bežali sedaj na vse strani sveta pred mogočnimi sončnimi žarki, ki so jih naposled razgnali s svojo zmagonosno svetlobo in toploto. In ko je razlivalo sonce svoje svetle žarke in jih potapljalo globoko v vodovje Atlantskega oceana, ni bilo razen „Cirkasijana“ videti ničesar drugega kakor neizmerno vodovje, vsepovsod obkoljeno z nebom.

Zgornji del ladje se je vzdigoval le še tu intam iznad valov, kadar so se pomirili za trenutek. Vendar se je le malokdaj zgodilo tako; v trenutku so jo zagrnili valovi, ki so se penili po krovu, in v hipu se je zopet vzdignila visoko iznad valov, tako da je voda tekla iz raznih lukenj in odprtih ob njenih straneh.

V kuhinji „Cirkasijana“, ki je bila na krovu in na srečo tako trdna in močna, da se je mogla upirati valovom, ki so se zagrnjali vanjo, so bila tri bitja: pogrešani otrok, dojilja in še en črnc.

Po upadlih licih dojilje so tekale solze, ko je siroto obračala od vetra, da jo obvaruje vode, ki je pri vsakem novem valu pljusnila čez krov. Za nič drugega ni skrbela kakor za svoje malo breme in tudi ni izpregovorila niti besedice, dasi se je vsa tresla od mraza, ko ji je voda močila kolena, kadar se je ladja pogreznila v valovje. Strah in

mraz sta bila popolnoma izpremenila barvo njenega obraza, ki je bil sedaj rumenkast ali pravzaprav nekako bakrene barve.

Moški, njen tovariš, je sedel njej nasproti na železni plošči, ki je bila nekaj prijazen prostor, sedaj pa kaj nepripraven sedež za premočenega in izmučenega nesrečnega. Tudi on že več ur ni bil izpregovoril besedice; z upadlim obrazom, z debelimi usnicami, ki so štrlele daleč naprej iz njegovih upadlih lic, z velikimi kostmi v licih, z očmi, od katerih se je večinoma videla le belina, je bil videti še bolj nesrečen kakor ženska, katere misli so bile vedno pri otroku. Kljub temu pa so bili njegovi čuti še vedno bistri, dasi je bilo videti, da so njegove moči že otrple od prevelikega trpljenja.

„Gorje!“ je slabotno vzkliknila zamorka po dolgem molku in glava se ji je od prevelike utrujenosti nagnila nazaj. Tovariš ni odgovoril ničesar, pač pa je ob njenem vzkliku vstal, se nagnil naprej, nekoliko odprl vrata in gledal proti strani, od koder je pihal veter. Čez ladjo pljusajoča voda pa mu je zalila oči, da ni mogel razločno videti; vzdihnil je in se zgrudil v prejšnji položaj.

„Kaj premišljuješ?“ je vprašala zamorka in se skrbneje zavila otroka, ko je nagnila svojo glavo nadenj. Obupen pogled in trepet od mraza in lakote je bil edini odgovor.

Takrat je bila nekako osma ura zjutraj in valovanje se je hitro polegalo. Okoli poldne so začutili skozi stene kuhinje sončno goroto in živahna svetloba žarkov se je razlivala skozi razpoke zaprtih lin. Zdelo se je, da se zamorec polagoma oživlja; in res je naposled vstal in skušal odpreti vrata. Morje se je bilo že dokaj umirilo in valovi so se le še včasih razlivali čez ladjo; Koko, tako

je bilo ime zamorcu, se je dobro držal za vrata in je prišel ven, da bi si ogledal obzorje.

„Kaj pa vidiš, Koko?“ je vprašala dojilja, ki je opazila, da so njegove oči skoro nepremično zrle proti nekemu kraju.

„Zdi se mi, da vidim nekaj; ker pa imam še toliko slane vode v očeh, ne morem videti dobro“, je odgovoril Koko ter si otiral z obraza sol.

„Koko, čemu pa je podobna ona stvar po tvojih mislih?“

„Samo majhen košček oblaka je“, je odgovoril, se vrnil v kuhinjo in zopet sedel na prejšnji sedež ter globoko vzdihnil.

„Gorje!“ je vzdihnila zamorka, ki je odkrila otroka, da vidi, kako mu je in ki so ga moči hitro zapuščale. „Ubogi mali masa Edard, kako slab je, prav res — bojim se, da kmalu umrje.“

Otrokova glava se je nagnila nazaj na prsi dojilje in videti je bilo, kakor da ni več življenja v njem.

„Judy, ali nimaš več mleka za otroka? Pomisli, nič mleka, kako naj potem živi?“

„Koko,“ je dejala in si obrisala solzna lica z gornjim delom roke, „srčno kri bi dala za masa Edarda; toda mleka ni več — vse je pošlo.“

Ta krepki izraz njene ljubezni do otroka, kakor ga je ravnokar rabila, je navdal Kokoja z neko mislijo. Potegnil je iz žepa nož in hladnokrvno narezal svoj kazalec prav do kosti. Kri je tekla in kapljala proti koncu prsta, ki ga je vtaknil otroku v usta.

„Glej, Judy, masa Edard vleče — ni mrtev!“ je vzkliknil Koko, se veselil srečnega uspeha svojega poizkusa in za hip skoro popolnoma pozabil svoj brezupni položaj.

Otrok je s pomočjo te čudne hrane zopet oživel in polagoma zopet dobil svoje moči;

čez nekoliko časa je že precej čutno vlekel in sesal prst.

„Glej, Judy, kako tekne masa Edardu,“ je nadaljeval Koko, „le tako dalje, masa Edard, le tako dalje! Koko ima deset prstov, in masa Edard lahko še dolgo vleče, preden osuši vseh deset.“ Toda otrok je bil že zadovoljen in je zaspal v Judynem naročju.

„Koko, dobro bo, ako greš in zopet pogledaš na morje“, je dejala Judy.

Zamorec je zlezal skozi vrata in se oziral po obzorju.

„Kakor gotovo mi Bog pomagaj, sedaj se mi zdi, Judy — da, tako gotovo, kakor mi Bog pomagaj, ladjo vidim!“ je veselo vzkliknil Koko.

„Oh,“ je s slabim glasom zaklicala Judy, „tedad masa Edard ne umrje!“

„Da, kakor gotovo mi Bog pomagaj, proti nam plove“, je dejal Koko in kakor bi bil naenkrat zopet dobil vso prejšnjo moč in spretnost, je splezal vrh kuhinje, kjer je sedel s prekrižanimi nogami in mahal z rumenim robcem, da obrne s tem pozornost mornarjev nase; vedel je namreč, kako lahko je mogoče prezreti plavajočo stvar, ki se vzdiguje le malo iznad vodne gladine.

Srečno naključje pa je hotelo, da je plula ladja, ki je bila neka fregata, kakor se je pokazalo pozneje, naravnost proti ponesrečeni ladji, dasi je straža na jamboru še ni opazila, ker je bolj gledala na okroglo črto obzorja. Ni še minila ura in že je pretila nova nevarnost, da jih fregata ne povozi, ker je bila komaj še streljaj daleč od njih in je v naglem in urnem teku visoko dvigala valovje pred seboj. Koko je kričal, kolikor je le mogel, in na srečo obrnil nase pozornost mož, ki so bili ravno na sprednjem delu ladje; hoteli so zviti sprednje jadro, ki so ga bili razvili po viharju, da se posuši. (Dalje)

(Nadaljevanje s 4. strani.)

in zračno sobo v kuhinjo. Voditeljici tečaja sta si kmalu z svojo ljubeznivostjo pridobili dekleta, da je postalo med njima in dekleti prijetno domače razpoloženje. Z veseljem so se tečajnice lotile dela v novi kuhinji, saj so se zavedale, da jim je dana lepa priložnost, kjer se lahko obogate z praktičnim znanjem, ki jim bo zelo koristilo v gospodinjstvu. Dobra gospodinja, ki zna pripraviti dobra in okusna jedila, zlasti za praznike, s tem razveseli vse v družini.

Lepo je bilo videti naše dečle, ko so se spretno sukale okrog štedilnika, opasane z belimi predpasniki. Vsak dan zjutraj po jutranji molitvi pred Marijino podobo je sledil nauk, nato sestava dnevnega jedilnika, temu pa je sledilo praktično delo, spremljano z petjem in dobrim razpoloženjem. Najbolj prijetno je bilo pri kosilu, pri pogrnjeni mizi, ko so dečle začele pokušati to, kar so same skuhale in spekle. Vsaka je bila pri svojem uspehu deležna priznanja in pohvale, kar je vsem dajalo vedno več veselja in poguma.

Razstavo tečaja so pripravile tečajnice v velikih dvorani pri Mauthnerju. Dolge, v obliki podkve razvrščene mize so bile oblo-

žene z raznovrstnim pecivom. Pokazale so nam, kako se da marsikaj dobrega narediti iz domačih sredstev. V čast in ponos dekletom-tečajnicam lahko rečemo, da je vsebina razstavljenih predmetov imela veliko vrednost in kakovost, to priznanje so dali tudi ugledni gostje, obiskovalci razstave. Vsakdo si je želel kaj lepega kupiti, toda obisk je bil tako velik, da je bilo kmalu vse razprodano.

Ob 2. uri popoldne je bila v isti dvorani zaključna predstava. Prostorna dvorana je bila nabito polna in mnogo jih je ostalo še zunaj zaradi pomanjkanja prostora.

Radiški pevski zbor je v uvodni zapel lepo pozdravno pesem. Tudi pozneje — med odmorom — je tako moški kot tudi mešani zbor dovršeno zapel lepe narodne pesmi.

V pozdravnem govoru, ki ga je imel g. prof. dr. Inzko, je najprej dal pohvalno priznanje za uspeh tečaja vodstvu kot tudi tečajnicam. Razstava sama je dokaz pridobljenega znanja tečajnic. Poudaril je g. profesor, kako velik pomen ima ta tečaj za vsako dekle v njenem bodočem gospodinjstvu in kako važno je, da se vsako dekle dobro pripravi na svoj bodoči gospodinjški poklic. Šadovi tečaja bodo imeli svoj važen pomen v osebnem in družinskem življenju

vsake tečajnice. Velika je naloga gospodinjke v domu in družini. Lepo in prijetno bo, če bo življenje v družinah prežeto z ljubeznijo, pogumom in vztrajno, z ljubeznijo do doma, do domačega jezika do svoje domovine in do Boga.

Dekleta so si v prvem nastopu z zborna deklamacijo osvojile vso pozornost. Deklamacija „Dekleta pod lipo“ nas je uvedla v lepoto vaškega življenja. Nato je sledilo rajanje deklet mladinskega zbora. Prizor je bil pred Marijo Pomagaj, ki je z simboličnimi vajami dal vsem lepo sliko otroškega zaupanja do Marije Pomočnice.

Sledilo je petje mladinskega zbora, ki je lepo zapel nekaj novih pesmi; žal, da niso to posneli za radio. V ganljivem prizoru „Ciganska sirota“, ki jo je v svoji vlogi igrala odlično igralka, so vsakemu prišle solze v oči, zlasti ob dobroti malih deklic, ki so se usmilile sirote. Vsi smo si želeli, da bi se rajanje deklet še ponovilo, tako je vse navdušilo, toda žal radi prevelikega sporeda to ni bilo mogoče. Pri naslednjih dveh igrah „Pustni krap“ in „Upravičeno maščevanje“, smo se pa nasmejali iz srca. Odlični gostje so izjavili, da kaj tako lepega še niso doživeli. S to prireditvijo bi naša dekleta lahko nastopila na vsakem odru. Ob sklepu je v

slovo radiški moški zbor zapel „Lahko noč“, in res noč je že legala na zemljo, ko smo se vsi zadovoljni razhajali iz dvorane. Vsi so si želeli, da bi mogli doživeti še kaj kmalu tako lepe ure veselja.

Hvaležni smo požrtvovalnim voditeljicam: gđc. Milki in Katici za vsel Nada, je gre zahvala vsem, ki so pr'pomogli na kakršenkoli način, da je vse tako lepo uspelo! Naše tečajnice naj pa skušajo svoje znanje še izpopolniti na višjih gospodinjstvih šolah, ki jih imamo, tako v št. Rupertu kot v št. Jakobu v Rožu.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

Nedelja, 20. februarja: 7.20 Duhovni nagovor. 7.25 S pesmijo pozdravljamo. — Ponedeljek, 21. februarja: 13.55 Poročila in objave. Za našo vas. 18.45 Domače pesmi in glasba. — Torek, 22. februarja: 13.55 Poročila in objave. Pustne šege pri naših ljudeh. — Sreda, 23. februarja: 13.55 Poročila in objave. Po dolinah in planinah naša pesem se glasi. 18.45 15 minut z Gorenjskim kvartetom. — Četrtek, 24. februarja: 13.55 Poročila in objave. Razvojne črte slovenske proze. — Petek, 25. februarja: 13.55 Poročila in objave. Od pravljice do pravljice. 18.45 Domače pesmi pojejo domači zbori. — Sobota, 26. februarja: Od pesmi do pesmi — od srca do srca...

Backen gelingt
unbedingt
König
BACKPULVER

Vollkommen-
immer genommen
König
BACKPULVER

DAMSKÉ PLASCE
MOSKE OBLEKE

najboljše kvalitete in kljub temu poceni pri

Pleikner OHG.

BELJAK, HAUPTPLATZ NR. 2

Veliko veselje narediš z lepimi darili po najnižjih cenah. Tudi žepni nožički, škarje vseh vrst, strojčki za rezanje las, specialno milo vsake vrste, puščički za ženitovanja, pajčolanji za neveste itd. samo pri

„ELGETZ“

CELOVEC — KLAGENFURT, RAINERHOF

Staro železo, modenino, bron, kupi in prodaja tudi uporabljeno železo po primernih cenah

Hugo Mundsberger

Celovec-Klagenfurt, Alois-Schader-Strasse 7

NASE URARSKO PODJETJE JE URARNA

Gottfried Anrather

kjer kupiš najboljše poročne prstane

Celovec — Klagenfurt, Paulitschgasse št. 9

ZIMSKA RAZPRODAJA IN BELI TEDNI

Pri nakupu flanela, barhenta in „Wolline“ blaga za obleke, zimskega perila za moške, ženske in otroke, volne, kratkih nogavic, nogavic in rokavic, molina, posteljnega blaga in inleta, flanelastih rjuh, perja za blazine in pernice, blaga za pregrinjala, kovtrov, modrocov itd. pri

KRISCHKE & CO.

CELOVEC-KLAGENFURT, 8.-MAI-STRASSE 3 in NEUER PLATZ 12

Špecialna tvrdka strojev za moderno predelavo lesa, stroji vsake vrste kakor stranski poljarmeniki (Seitengatter), motorje i. t. d. dobite pri domači tvrdki

Anton Angela

Celovec-Klagenfurt, St. Ruprechterstr. 8

ZENINI IN NEVESTE, POZOR!

Tapcirano pohištvo, žimice (modroci), divani, foteli, prvovrstni izdelki samo pri strokovnjaku

Josip Mairitsch

Irž. izprašani mojster za tapetništvo in dekoracije

KLAGENFURT
Priesterhausgasse 1

Cene zmerne.
Prepričajte se!

Brez SCHLEPPE - piva bi žeja biva

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 S (IN 10% DAVKA)

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58).

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT

STADTTHEATER

18. do 21. 2.: „Lukrezia Borgia“, barvni film (ni za mladino).

22. do 24. 2.: „Staatsfeind Nr. 1“.

PRECHTL

15. do 21. 2.: „Bruder Martin“.

DOBRLA VES

19. 2. ob 20. uri in 20. 2. ob 16. uri: „Das singende Hotel“, (ni za mladino).

23. 2. ob 20. uri: „Wir tanzen auf dem Regenbogen“, (ni za mladino).

PLIBERK

19. do 20. 2.: „Der Freibeuter“ (ni za mladino).

23. do 24. 2.: „Südliche Nächte“.

Nemški linolej — Stragula dobra talna obloga, CERNY, Celovec, Neuer Platz 8
Vsak teden nove pošiljke raznih avto-vozov samo Ka. Autozentrale POTUZNİK, Celovec-Klagenfurt, St.-Ruprechter Strasse.

Modroce, tapcirano pohištvo, do bro in poceni samo pri proizvajalcu Johann Ortner, Beljak, Widmangasse 31 ter Ringnauergasse Nr. 11.

Sanitarne naprave, centralne kurjave, vodovodne napeljave ANDLINGER, Celovec, Adlergasse, tel. 20-52. Strokovni nasveti in brezplačni proračuni. Dobava po tovarniških cenah. Električne črpalke. Vse na zalogi.

SCHROTTVERTRIEB Franz Rumwolf, Klagenfurt, Flatschacher Strasse 18, telefon 37-78

Poceni prodaja se nadaljuje STOFFSCHWEMME, CELOVEC Marktplatz.

DER NEUE
TAUNUS 15M
55 PS — 125 km/h S 49 800

Autohaus Kaposi & Co.
Celovec, Villacher Straße 51

V vseh
RADIO-ZADEVAH
vprašajte najprej
radio-svetovalca
OTTO GAGGI
Beljak — Villach

Inserate

lahko naročite pri nas tudi
telefonično

Če je pa besedilo obširnejše ali oglas bolj kompliciran, lahko naročite telefonično našega zastopnika, ki se takoj zgleda pri Vas, da Vam pomaga z nasvetom in prevzame naročilo.

Naša telefonska št. 43-58

Telefonisch

können Sie jederzeit Ihre Inserate bei uns aufgeben. Falls der Text umfangreicher oder die Anzeige komplizierter ist, können Sie telefonisch unseren Vertreter bestellen, der sofort zu Ihnen kommt, um Sie zu beraten und Ihre Werbung mit Ihnen zu besprechen. Unsere Nummer 43-58

Čemu ste v skrbeh, če boste še dobili „Naš tednik — Kronika“ v trafiki ali pa morda pri sosedu! Izpolnite to naročilnico in naš list dobite na dom!

Tu odrežite in pošljite kot tiskovino v kuverti na naš naslov (Celovec-Klagenfurt, Viktringer Ring 26)!

Kot naročnik dobite naš list hitro in zanesljivo!

Naročilnica

S tem naročam list

„Naš tednik — Kronika“

Plačilne možnosti: mesečno 4.— šil. za tuzemstvo. Pri plačilu za pol leta ali celo leto dobite popust.

Ime:

Naslov:

(prosimo, da točno navedete tudi pošto!)

Datum:

(Podpis)